

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljateljce (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Krščansko socijalno delo.

Ko bi mi imeli jamstvo, da politika naših duhovnikov pripelje naš narod do sreče in napredka, da so ti gospodje sposobni voditi pri nas srečno gospodarstveno politiko in da bodo odgojili pravno zdrav in čil narod, ki bode se mogel ohraniti v boju z močnimi sosedi, zagotavljamo, da bi jim drage volje prepustili izključno vodstvo našega ubogega naroda. Mi pa nimamo tega zagotovila, ampak nas skušnja preteklosti in sedanjosti uči, da ti gospodje sicer marsikaj dobrega ukrenejo, da jim pa marsikaj tudi izpodleti, s čemur narod trpi ogromno gmotno škodo, na drugi strani pa ne najdemo med temi gospodi samih značajnih mož in prijateljev lepih npravij, ampak nekteri vcepljajo v narod načela, ki ga morajo tudi duševno zastrupiti in ubiti.

Evo dokaza za prvo našo trditev. Sedajni bojeviti celjski vikar Gorišek je na nevarni narodni postojanki v Laškem trgu ustanovil konsumno društvo, ki je popolnoma propadlo. Tamonjšnja posojilnica, ki je ustanovljena za kmete, je utrpela vsled tega ogromno škodo, kakor sama prizna v sledečem strogo tajnem oklicu, katerega smo slučajno tudi mi v roke dobili:

Poziv se glasi:

„Hranilnica in posojilnica na Laškem.

P. n.

Pred nekaj leti se je ustanovilo v Laškem trgu kmetijsko in konsumno društvo. Bilo je popolnoma na svojem mestu. (Seveda! Zato je tudi propadlo, kajne!) K nesreči pa je propadlo — iz različnih vzrokov (vsled Vaše nesposobnosti!) — in pokazal se je grozen primanjkljaj. Najbolj je poškodovana pri tem Hranilnica in posojilnica v Laškem in sicer za 63.500 K. (Kmetje, ali slišite?) Ta dolg je vlč. g. Ivan Gorišek, vikar v Celju velikodušno (saj ga je sam zakrivil velikodušni mož!) nase vzel in sicer na tak način: dal se je zavarovati za 63.500 K pri raznih zavarovalnicah in zavarovalne police je izročil Hranilnici in posojilnici, on pa plačuje premije od njih. (In to je pokritje dolga? To se pravi kak dolg na se vzeti?) Toda takšno breme mora gospoda Goriškega popolno uničiti. Tega pa nikakor ne smemo pripustiti. Z ustanovitvijo omenjenega kmetijskega društva in Hranilnice in posojilnice v Laškem, zlasti pa s svojo velikansko požrtvovalnostjo za posojilnico je pokazal svojo vneto za socijalno delo, (nesrečnega šušmarja se je izkazal!) v našem času tako nujno potrebno in sedaj se mu naj roke zvežejo?!

In pri vsej velikanski požrtvovalnosti pa še posojilnica vendar škodo trpi. Izposojen kapital je sicer pokrit, a obresti od njega nihče ne plačuje. (Te obresti znesejo na leto po 5% samo 3157 kron, v 40 letih pa, če bode gospod vikar tako dolgo živel, kar mu privoščimo, imela bode kmečka posojilnica na tak način nad 100.000 kron, reci stotisoč kron škode na izgubljenih obrestih!) Posojilnica ima sicer velik okolišč, toda toliko pa nima čistega dohodka, da bi mogla te obresti pogrešati. (Koliko dobrega bi se za kmete temi obrestmi lahko storilo!) In za to se podpisna obrneva do nekaterih za socijalno delo vnetih src, da bi blagovolili z milimi darovi pripomoči go-

spoda vikarja vsaj deloma razbremeniti in obenem rešiti tudi našo posojilnico. (Aha! to je postranska stvar, najprej treba rešiti krivca!) Pasti te važne postojanke nikakor ne smemo pustiti. (in kdo bi bil te nesreče kriv!) Podpisana že opravlja več let vse posle pri posojilnici z velikim trudom in velikimi stroški, a najino delo ne izda in zato se obračamo do dobrih ljudi. Blagovolne prispevke sprejema „Hranilnica in posojilnica v Laškem“.

Končno pa si še usoja opozoriti na pravilo pri deljenju miloščin: dvakrat da, kdor hitro da.

Jožef Kolarič

Franc Časl

župnik pri Sv. Miklavžu.

župnik

pri Sv. Lenartu.

Na tak način je torej socijalni politik gospod vikar Gorišek dokazal svojo gospodarsko sposobnost! In ta mož je tudi eden izmed prvih stebrov izobraževalnih društev in kmečke zveze! Kaj, če bode pripravil s svojimi nesposobnimi tovariši slovenskemu kmetu še več takih nesreč kakor kmečki hranilnici v Laškem trgu? Ali je to krščansko-socijalno delo?

Pa tudi z ozirom na pravno življenje našega ljudstva, posebno z ozirom na poštenost v javnem življenju mora vsakega resničnega rodoljuba krščansko-socijalno delo naših duhovnikov navdati z veliko skrbjo. Kako je v Brežicah postopal ljubljenski duhovnikov, iz Kranjskega privandran odvetnik dr. Benkovič, s slovenskimi kmeti, proti katerim je klical na pomoč ljutega nasprotnika Slovencev namestnika Claryja in žandarje, je že znano. In ta mož bi bil rad poslanec duhovniške kmečke zveze? Take krščansko-socijalne delavce nam hoče vsiliti duhovnik dr. Korošec!

Z največjim studom nas pa mora navdati, kar se je preteklo nedeljo godilo v Mariboru pod zaščito krščansko-socijalne zveze in bogoslovnih in gimnazijskih profesorjev dr. Kreka, dr. Kovačiča, dr. Medveda, dr. Vrstovška, dr. Matka, dr. Stegenška in poslanca dr. Korošca. Celo otroke, ki še niso 14 let stari in še v šolo hodijo, so ti vzgojitelji lavantinske duhovščine in naše gimnazijske mladine ščuvali zoper drugače misleče Slovence, zlasti zoper člane narodne stranke, za katero se navdušuje tisoč in tisoč štajerskih Slovencev. Imamo v rokah vstopnico, katero je dal gori imenovani duhovnik Gorišek (kje je 63.500 K!!) za tridnevno brezplačno pohajkovanje v Mariboru celo 13 let staremu dečku sinu kmeta Janeza Nachbergerja na Ložnici pri Celju. Oče bode moral v zapor iti, ker deček ni bil v šoli, deček je pa moral tri dni v Mariboru poslušati bogoslovne in gimnazijske profesorje, ki so poleg drugega ščuvali zoper narodno stranko. Ta deček je izjavil v soglasju z drugimi udeleženci, ki nam o isti stvari poročajo, da se jih je učilo, kako morajo na volilnih shodih nasprotovati govornikom narodne stranke, kako jih morajo zasmehovati in kako morajo Slovence, ki so pri narodni stranki, iz zborovalne sobe metati. Pri tem so dejansko sodelovali krščansko socijalni možje dr. Krek, dr. Korošec in dr. Vrstovšek. Kmetski fant iz Št. Ilje je predstavljal kandidata kmečke zveze, dr. Krek, dr. Vrstovšek in dr. Korošec so zasmehljivo predstavljali pristaše narodne stranke ter motili govornika z vmesklji in so uboge žrtve tako naščuvali in fanatizirali, da so pristaši kmečke

zveze štirikrat zaporedoma vrgli iz dvorane ono skupino, ki je umetno predstavljala narodno stranko. To se je godilo v sredo dne 20. svečana popoldne v Mariboru v krščansko-socijalnem kurzu mariborskih profesorjev in dr. Korošca.

To so gola dejstva. Slovensko ljudstvo naj pa sodi, ali je to pošteno izobraževalno delovanje, ali je to krščansko-socijalno. Mi le toliko pravimo: krščansko to ni, ampak prej pobalinsko in divjaško. Katoliška cerkev, zakrij svoj obraz pred takimi bojevniki za tvojo čast!

Občine in kontrolni zbori.

Na razne pritožbe, da prouzročajo vojaške oblasti neslužnim vojakom in njihovim družinam z vsakoletnimi kontrolnimi zbori po jedni strani mnogo stroškov, po drugi pa zamudo pri gospodarstvu, je dalo konečno c. in kr. ministrstvo za deželno brambo po glavarstvu občinam naznaniti, naj stavijo one do 10. sušca t. l. v zadevi olajšav za kontrolne zборе svoje predloge in nasvete.

S tem je občinam dana ugodna prilika povedati v tej zadevi svoje mnenje, se potegovati za pravice naroda ter odpraviti krivice, ki so se v tem oziru dosedaj narodu godile.

Ker kontrolni zbori nimajo drugega namena, nego samo tega, da vojaške oblasti doženejo, koliko neslužnega moštva se nahaja v domovini in ker morajo občine od 10 do 10 dni naznanjati glavarstvu, če se je kateri neslužni vojak v občino preselil ali se iz nje izselil, je ta razvidnost že s temi naznanili zadostno dosežena, radi česar postajajo kontrolni zbori nepotrebnosti in odveč. Občine, predlagajte, naj se kontrolni zbori opuste. A če jih hočejo vojaške oblasti vsekakor imeti, oglejmo si njihovo senčno stran.

V gospodarskem oziru so kontrolni zbori narodu škodljivi, kar sledi iz sledečih dejstev:

1.) Potne stroške za potujočo vojaško komisijo mora plačati država t. j. davkoplačniki.

2.) Vsak kontrolnik trpi potne stroške v kraj zbora sam, povrh tega ga tu zapelje vesela družba znancev k zapravljanju denarja po gostilnah. Istina, da se krajem, v katerih se vrše kontrolni zbori, s tem v gmotnem oziru koristi, a ta korist je v primeri s škodo posameznika neznatna, a ker je zrastla na tleh zapravljanja in pijančevanja, je ne moremo zagovarjati.

3.) Vsak kontrolnik zamudi doma pri gospodarstvu najmanj en dan. Ta škoda je bila doslej zato precej velika, ker so se kontrolni zbori obdržavali v času nujnih gospodarskih opravil.

V narodnem oziru so kontrolni zbori mnogo škodovali pravici, časti in veljavi slovenskega jezika. S koliko preširnostjo se je vselej zbranim kontrolnikom od vojaške oblasti zapovedalo, da se mora vsak poklicani oglašiti z nemškim „hier!“ zagrozilo se je celo s kaznijo, kdor bi se v katerem drugem jeziku oglašil. Ta vojaška in nemška nestrpnost mora naš slovenski čut globoko žaliti ter nas naravnost izzivati, in to tem bolj ker so v resnici dali kontrolnike, ki so se oglašili v slovenskem, češkem ali katerem drugem kot nemškem jeziku, za nekoliko ur zapreti.

V nebo vpijoča krivica! Denar naš in sinovi naši so jim dobri, jezik naš pa jim je trn v peti! Krivčniki!

Država priznava s članom XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. XII. 1867 l. drž. zak. broj 142 ravnopravnost slovenskega jezika v šoli, uradih in v javnem življenju. Vojaški uradi so uradi, torej se nanaša ravnopravnost našega jezika tudi na nje.

Češki državni poslanci so se v tej zadevi opetovano pritoževali ter so vsaj toliko dosegli, da se poklicani kontrolniki sploh niso trebali oglašati, temveč so dali molče z roko znamenje. Lani so kontrolni zbori izostali. Za prihodnje leto se pripravljajo.

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

Politična zrelost, narodna zavednost kliče slovenske občine, naj store svojo narodno dolžnost, one naj predlagajo v svojih poročilih na c. kr. okrajno glavarstvo, da se v smislu preimenovanega člana ne sme braniti kontrolnikom zglaševanje v slovenskem jeziku in da bodo občine vsako temu nasprotujoče ravnanje vojaških oblastij smatrale za krivico, za predrzno izzivanje in žalitev narodnosti naše.

Ta priložnost, ki se sedaj občinam ponuja, povzdigniti svoj glas, ni nič drugega kot izkušnja vojaških oblastij, ali se Slovenci že zavedajo svojih pravic ali ne. Če bodo občine molčale, oziroma, če se jih bode le malo oglasilo, ostane vse pri starem, ako pa se jih oglasi mnogo, bode to vojaškim oblastim dovolj jasen migljaj, da bode treba pri kontrolnih zborih kreniti na pot jezikovne ravnopravnosti.

V naše polke slovenski polkovni jezik! V naše kontrolne zbore, če se bodo še obdržali, slovenščino na vrh!

Predlogi in nasveti občin obveljajo več nego pritoževanje državnih poslancev. Slovenske občine, postanite mogočne zagovornice in pokroviteljice veljave in časti slovenskega jezika!

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor

se je sešel minoli pondeljek. Dozdaj še ni obravnaval nič posebnega, razun predlogo o spremembi volilnega reda za deželni zbor. Predlogo na tako spremembo, predlogo za uvedbo splošne in enake volilne pravice tudi za deželni zbor so stavili na eni strani slovenski poslanci Robič in sodrugi, na drugi strani pa tudi socijalni demokratje. Kako se bo postavila proti tej pravični zahtevi nemška večina, še danes ni jasno. — Deželni odbornik Link je na neko vprašanje poslanca dr. Jankoviča glede železniške zveze rogaške železnice s savsko dolino ob Sotli odgovoril, da bode tudi dežela podpirala ta načrt, ako prispeva država in ako se vsa potrebna predela izvrše na stroške interesentov. — Posl. Roškar je v včerajšnji seji vložil predlogo glede železniške zveze skozi Slovenske gorice, glede takozvane južnovzhodne štajerske železnice, o kateri smo pisali v zadnjih številkah. Posl. dr. Jankovič pa je stavil na deželno vlado vprašanje zaradi postopanja štajerske kmetijske družbe pri snovanju kmetijskih podružnic na Slovenskem Štajerskem. — Jutri je zopet seja.

Goriški deželni zbor

je sprejel resolucijo, s katero se zahteva postava za pospeševanje morskega ribarstva, dalje resolucijo, s katero se zahteva obvezno zavarovanje proti požaru. Slovenci in socijalisti so pa vložili skupno interpelacijo, naj se uvede za goriški deželni zbor splošna in enaka volilna pravica.

V deželnem zboru v Trstu

so slovenski poslanci ostro nastopili proti krivicam, ki jih hočejo prizadati laški zagrizenci pri vladi Slovincem z novo volilno postavo, po kateri bi tudi slovensko okolico naj dobili zvečine Lahi v roko. Slovenci zahtevajo za okolico najmanj 12 poslancev.

V hrvatskem saboru

ali kraljevinskem zboru v Zagrebu je podban Vladimir pl. Nikolić izjavil, da hrvatska vlada v kratkem predloži načrt nove volilne postave, sloneče na načelih splošne in enake volilne pravice, dalje moderni občinski red; vlada bo izdelala tudi zakonske načrte, ki bodo zagotovili popolno državljansko svobodo.

Zvišanje plač duhovnikom.

Cesar je potrdil postavo glede zvišanja plač in pokojnine katoliški in pravoslavni duhovščini. Stroški za to znašajo na leto 9 milijonov kron.

Cesarske vojaške vaje

bodo letos obsegale Koroško in kraje ob Šoči. Novi gorski polki bodo imeli pri teh vajah važno ulogo.

Preosnovno rudarskega zakona.

predloži državni tajnik Popovič srbski državni zbornici v doglednem času.

Dogodki na Srbskem.

Sama na sebi smešna dogodka je zadnje dni razburjala srbsko javnost. Beligrajski dnevnik „Pravda“ je trdil nedavno, da pričakujejo v kraljevem dvoru skrivnosten porod. Princ Arzen da je že naročil zibel. Resnica pa je bila, da je princ Arzen naročil za nekega uglednega meščana otroško postelj, da mu jo izroči v dar. Nekateri mladi oficirji srbske vojske so hoteli maščevati to „žalitev“ kraljeve rodbine in so zahtevali od naprednega poslanca Marinkoviča zadoščenja. Ta pa že od 1. avgusta 1905. nima več nikakih zvez z

listom „Pravda“. Oficirjem pa vroča vojaška kri ni dala miru in so Marinkoviča javno na ulici napadli. To je celo srbsko javnost jako razburilo in skoro vsi časopisi zahtevajo ostro kazen za te prenapeteže. Tudi srbska poslanska zbornica je to od vlade zahtevala.

V srbski poslanski zbornici se je razpravljalo nedavno o razmerju Srbije do Avstrije. Kakor znano, je nastal med tema državama oster razpor zaradi trgovinske pogodbe, ker je hotela Avstrija igrati nekako očetovsko ulogo nad Srbijo, ki je ravno tako samostalna država kakor Avstrija. Srbska vlada je izjavila, da je bila vsikdar za miren sporazum s sosedinjo Avstrijo.

Pri volitvah v rusko dumo

so dosegli v poljskih pokrajinah poljski narodnjaki sijajno zmago nad drugimi.

Nova postava o naseljevanju

v Združenih državah v Severni Ameriki je stopila v veljavo. Po tej postavi je delavcem iz Azije (torej Kitajcem, Japoncem itd.) prepovedano naseljevanje v Združenih državah.

Na Kitajskem

strada okoli 10 milijonov ljudi. Ako vlada ne pri-skoči na pomoč, jih polovica lakote umrje.

Dopisi.

Iz Mozirja. Trinajsti redni letni občni zbor savinske podružnice slov. plan. dr. se je vršil dne 3. svečana 1907 v Mozirju v gostilniških prostorih g. Antona Goričarja. Navzoči so bili iz Mozirja, Gornjega grada itd. Načelnik g. Kocbek se v svojem nagovoru spominja umrlega zvestega člana g. Maksa Vidica, c. kr. deželnosodnega svetnika v Gornjem gradu. V znak sožalja vstanejo vsi navzoči. Omenjal je predsednik še marsikatero zadevo, ki pa so bolj krajevnega pomena.

Tajnik g. Šijanec prečita obširno in temeljito poročilo o delovanju in stanju Savinske podružnice v letu 1906. Izvleček tega poročila priobčimo.

Načelnik nato kot blagajnik predloži in prečita vse račune. Podružnica je imela 3696 K 26 vin. dohodkov in 3469 K 16 vin. stroškov; torej prebitka 227 K 10 vin. Imovina podružnična znaša 15.497 K 84 vin. Ako odračunamo dolgove, je čiste imovine 12.245 K 60 vin.

Računi se odobrijo in se izreče obema odbor-nikom zadoščenje in zahvala.

Sprejel se je tudi soglasno po odboru se-stavljen proračun za leto 1907.

Soglasno so se tudi sprejeli predlogi, gosp. Šusterjev, naj se nabira za sklad Mozirske koč in potov. Naprosi se g. Šuster, da prevzame ta posel, kar omenjeni gospod tudi sprejme.

G. Leopold Goričar predlaga, naj se meseca Avgusta priredi v Mozirju po vseh društvih skupna velika ljudska slavnost v prid Savinski podružnici S. P. D. Po živahnem razgovoru k tej točki se je soglasno predlog sprejel. Ob enem se lahko praznuje 30letnica Mozirske čitalnice.

Na to se zaključi občni zbor.

Po zborovanju se je še na predlog g. Srečko Tribuča nabralo za Mozirsko koč 45 K 60 vin.

Savinska podružnica pa se naj krepko razvija v prospeh našega narodnega stanja! Kdor še ni član, pristopi!

Št. Jurij ob juž. žel. (Zborovanje kmet. podružnice.) V poletju se je začelo gibanje za ustanovitev kmet. podružnice. V to svrhu je sklical g. J. Drofenik več zborovanj, na kojih je kmetom obrazložil pomen in korist takih podružnic. Na to sestavljeni pripravljalni odbor je prevzel častno, a težko nalogo, da vresniči to občo zahtevo. Vkljub dejstvu, da je pristopilo vže nad 80 udov, nam je glavno vodstvo, seveda po vplivanju podružnice v Celju, ustanovitev odklonilo. Ali to čilih ustanoviteljev ni prestrašilo. Zbrali so se v tretje, ter sklenili ustanoviti k takozvani „kmet. krožek“ ter pristopiti z vsemi svojimi udi naravnost „kmet. družbi“. In to se je posrečilo. Po nekotikem času, ko bi moralo priti do sestave stalnega vodstva, se nam naznani „od zgoraj“, da se naj skliče občni zbor nam dovoljene „časne podružnice“, koja naj kot taka deluje z vsemi pravicami stalnih podružnic tako dolgo, da se glavna družba predružači. Tako smo torej po daljšem boju dosegli svoj namen — četudi sprva samo začasno.

Nemudoma se je šlo na delo. Na dne 17. fe-bruarja sklicani občni zbor je ljudstva privrelo toliko, da so bili precej veliki prostori gostilne Černošek natlačeno polni. Začasni vodja g. Praunseis

je pozdravil navzoče v iskrenih besedah, navduševal k nadaljnjemu pristopu ter predstavil pot. učit. g. Goričana, kojega nam je poslala glavna družba za to zborovanje. Tajnik g. Drofenik je poročal obširneje o dosedanjem delovanju in boje-vanju začasnega vodstva, povdarjajoč, da se je le z vstrajnim in odločnim postopanjem dosegla vsaj začasna podružnica, in bode postala v doglednem času — po obljubah merodajnih činiteljev — na vsak način stalna. — Na to se preide na volitve. Grobna tišina nastane! Nekaj dnij prej se je namreč zvedelo, da hočejo one vrste ljudi, koji so dosedaj ležali na svoji leni in debeli koži v brezbriznosti, vmes poseči s svojo umazano roko. Tajnik je primerno povdarjal potrebo delavnega odbora, zaslužen ožigalsal zahrbtnost nam dobro poznanih ljudi ter pozival, naj se sedaj, na mestu, oglasi, ako ima kdo kaj „na srcu“ — pa ne po svoji navadi za hrbtom. A — ni ga bilo. Nato je bil na predlog g. Drofenika voljen predsednikom g. dr. G. Ipavica, a na predlog g. Jarnoviča nadaljni odbor, ki se je sledeče sestavil: nam. g. Josip Podgoršek-Vrbno, tajnik, Josip Drofenik, namestnik Josip Čulek, blagajnik Fr. Zdolšek-Podgorski, strokovnim poročevalcem Fr. Praunseis, odbornikom pa Bl. Uleb, A. Uršič, Ig. Čretnik, Miha Čatar, A. Guzej, M. Guzej, zastop. za Dramlje M. Jamovič, Fr. Mastnak, za Kalobje pa Fr. Vengust.

G. Goričan našteva vzroke pešanja kmetij, govori o pomenu kmet. podružnic, povdarja koristi stanovske organizacije. H koncu pokaže in našteva sadne vrste, ki v naših krajih najbolj uspevajo.

Pristop je naznanilo nekaj novih udov, tako da šteje sedaj podružnica blizu 100 udov. Prijavilo se je lepo število naročnikov, večinoma na daljna ovsena in travna semena.

Na predlog g. Drofenika se je sprejelo naročilo na travniške brane, pahalnike, trsne in drevesne škropilnice, ter osnovev vodnih zadrug. Na predlog g. Čučeka se je sprejelo priskrbeti udom vsako leto poučne tečaje, naročiti več iztisov „Kmetovalca“, ter sprožiti akcijo, da se slov. kmet. šola čimprej ustanovi. Po istem predlagatelju se odboru tudi nalaga, da deluje — in če se pokaže potreba, skupno z vsemi slov. podružnicami in drugimi zastopstvi — na to, da se sprejme v učni načrt te šole tudi vinarstvo, ki je baje sedaj izključeno kot predmet, ter da se sestavi povsem praktičen učni načrt od naših slov. strokovnjakov za dveletno učno dobo s teoretičnimi in praktičnimi tečaji tako, da bode šola ustrezala vsem panogam našega kmetijstva. Vsi predlogi so bili z glasnim pritrdjevanjem sprejeti, kar kaže, da se naši kmetje dobro zavedajo pomankljivosti svojega stanu — ter želijo napredka in izomike. Zato pa menda nikdo ne bi verjel, da se pri tako izredno gospodarskem zborovanju zamore od strani nezmotljivih osrečevalcev ljudstva prikazati kakoršnokoli nesoglasje! In vendar, v imenu svete sloge! Med govorom g. Goričana se pririne med poslušalce zunaj na hodniku kaplan Žgank ter jih začne oštevati: „Kaj delate tukaj, tukaj nimate ničesar iskati, to je goljufija, saj ne grejo na drugo, ko na golčijo, to se lahko pritoži na glavarstvo, to bodo kaznovani, to nič ni, ker naprej denar nabirajo“ itd. . . . No g. kaplan, ali ste nas vže naznanili? Če še ne, pa prosimo! Le tako naprej! A glasno Vam povemo pred vsem svetom, da si bodemo za Vaše nesramno obrekovanje znali najti primerne zadoščenja! Ni nam nikakor žal za tistih 20 mož — ki ste jih seboj potegnili, kajti take, ki Vas poslušajo, Vam radovoljno privoščimo; a obžalujemo jih, ker še imajo čez očesa in možgane tako debelo mreno, da ne sprevidijo Vaše pohlepnosti. Vse se je vršilo mirno in sporazumno, a le Vi, „angelj miru in sprave“, ste hoteli delati zgago med poštenimi ljudmi, ki se ogrevajo z vso svojo odkritostjo za koristi in napredek našega, toli zatiranega kmetijstva.

Hrastnik. Četudi pri nas za razvedrila ni posebno skrbljeno, vendar imamo zadnji čas marsikatero zabavo nad kozli, ki jih preobrača mogotec ravnatelj Leiller.

Različne nezgode in pod vsako kritiko zane-marjeni rovi pričajo, da mu ni dosti več za pre-mogokop, menda se je že naveličal. Ampak hotel je na vsak način postati branjevec, za kateri stan ima menda posebne sposobnosti.

Ustanovil je s pomočjo nekaterih podrepnikov prodajalno, pač ne iz ljubezni do njemu podre-jenih rudarjev, ampak, da na ta način more škodovati konzumu rudarjev, katerega vničenje si je postavil za glavno in edino nalogo.

Nastanil je omenjeno prodajalno v stari, razdrapani hiši, polni mrčesa in golazni, kjer so bila prej vlažna stanovanja; mislimo pa, da taki

prostori za nakupičenje živil iz zdravstvenih ozirov niso posebno prikladni in le čuditi se moramo, da so oblastva v to privolila, posebno pa, če je resnica, kar se govori, brez vsakega ogleda. Samoumevno je Leiller tudi glavni agitator za svojo prodajalno, ali zoper zahrbtna agitacijska sredstva, katerih naj le nekaj omenimo, moramo najodločneje protestirati. N. pr. Rudar prosi za drugo stanovanje, dovoli mu ga le pod pogojem, da bode zanaprej kupoval v njegovi prodajalni. Ali! Rudar imel je večjo svoto prednjma pod pogojem, da se mu mesečno polagoma odteguje, a lej ga spaka, odtegne mu vse naenkrat in pripomni: saj ni še pri meni nič kupil. Dovolj višje potne stroške, ker upa, da bode dotičnik vendar potem pri njem kupoval. Če pa značajni rudar, kateri je lastnemu podjetju zvest ostal, opravičeno kaj prosi, zavrne ga, češ, le pojdi v vaš konzum itd. Sedaj pa vprašamo slavno oblast, če so taka in enaka sredstva dovoljena? Nadalje pa tudi premogokopno centralno ravnateljstvo, ali se v tem oziru z Leillerjem strinja?

Ne zadostuje, da trpin kapitalistični družbi napol zastoj dela, primoran je še, mesto sebi, njej nositi dobiček od kupljenih živil, ker ga v to sili predobri Leiller. Za tako postopanje imamo le zaničevanje.

Smilijo se nam le oni zaslepljenci, ki Leillerju vedno silijo pod krilo, četudi jih kar le mogoče zatira, žal nam ni zanje, kajti kdor niti na tem polju noče biti svoboden, temu ni svetovati, zgubljen je in ostane suženj vse življenje.

Več zavednih rudarjev.

Iz dežele. Kakor je videti, je splošno zanimanje obrtnikov za ustanovitev tesnejše stanovske organizacije; pozdravljati je sklep obrtnega društva v Celju, da se hoče resno prijeti dela za pred več let ustanovljeno organizacijo, katera pa vsled premalega zanimanja ni takoj razcvetela, kar je obžalovati.

Ni ga obrtnika, ki bi ne čutil potrebe, se združiti z drugimi, ter konečno odpraviti nepošteno medsebojno konkurenco. Skoro nihče ne najde pri svoji stroki povoljnega računa; podražile so se vse surovine, podražila živila, in vsled tega tudi delavstvo opravičeno zahteva povišanje svojih plač; kdor jim pa sam daje hrano, pa to tudi gotovo občuti, a naše delo in zaslužek je ostal še vedno enak. Že samo to nas sili da se združimo in potrebno ukrenemo.

Pa tudi v drugem oziru nam obrtno društvo obeta mnogo koristi. Ustvariti hoče posredovalni odbor, kateri bi imel namen, poštenim in delavnim obrtnikom članom oskrbovati potreben kredit. V to svrhu bi stopil v dogovor z večjimi denarnimi zavodi, da dajo nasproti temu društvu po zmožnosti in varnosti članov odprti kredit; na ta način bo lahko društvo svojim članom dajalo posojila po varnosti in sposobnosti svojih članov, ker za dobavanje denarja za obrtne, trgovske in industrijske namene nam sedanji denarni zavodi kot taki niso prilični, večkrat celo nedostopni; umevno je da se sedanji denarni zavodi ne morejo pečati s posojevanjem malih zneskov na kratke dobe; komu pa ni znano, da včasih igra 5 gl. važno vlogo in da jih obrtnik nujno rabi, pa celo vsled tega, da jih nima in jih sploh od svojih dolžnikov ne more tako hitro dobiti, mu nastane včasih večja škoda, da mu celo zaradi 1 gl. včasih stoji več delavcev brez dela: kdo je siguren, da bo do sobote zanesljivo dobil toliko gotovine od svojih naročnikov, da bo lahko delavce plačal, naj si pa bo še tako dober obrtnik. Razven te dobrote se bo olajšal promet še v drugem oziru. Društvo namerava dajati svojim članom tudi še to olajšavo, da daje na dolgove nečlanov nasproti članom kredit, in da prevzame tudi iztirjanje takih računov; seveda je nasproti društvu porok dotični obrtnik ali trgovec tako dolgo, da društvo dolg iztirja, vendar je to olajšava za naročnika, ker pridobi na ta način nekaj časa, če ne more računa nasproti svojemu dolžniku takoj poravnati, dotični obrtnik ali trgovec pa se tako izogne neprijetnega iztirjevanja svojih dolžnikov, vsled česar bo tudi izostalo mnogo nepotrebnih tožb, jeze in zamere, kar spet obrt izdatno olajšuje; že samo vsled teh točk zasluži obrtno društvo v Celju vse zanimanje, vrh tega pa program obsega celo vrsto za pospeševanje in povzdigo obrtnije, trgovstva in industrije. Opozarjamo, da bo društvo popolnoma nepolitično, pristop k društvu imajo vse stranke; društvo ima edini cilj, olajšati stanje omenjenih slojev, taiste vaditi k štedljivosti in jih strokovno poučevati in braniti.

Iz šentlennarčkega okraja. Kakor čujem se snuje pri sv. Jurju v Sl. goricah kmetijska

podružnica za naš kraj. Dobro, podružnica za naš kraj je potrebna, kakor slepemu pogled. Opo-rekati pa moramo, zakaj pa bi se ista ravno na konec okraja potisnila; ali bi drugi okoličani ne smeli imeti dobička od nje? Ali ni sv. Lenart najpripravljeni kraj zato, kjer je skoro središče celega okraja?

Da bi se pa več podružnic v kratkem času ustanovilo v našem okraju, ne verjamemo; ozko-srčni glavni odbor v Gradcu v to ne privoli.

Toraj pozor, gospodje ustanovitelji, ker po vašem delovanju bodo najobljudnejši kraji kakor Biš, Gočova, Senarska, celi okoliš sv. Rupert, sv. Anton in drugi popolnoma izločeni. Ako se poklicani činitelji ne bodo ozirali na celi okoliš, pozivljemo okrajni odbor narodne stranke, da ustanovi podružnico s sedežem pri sv. Lenartu in to v kratki dobi.

Več kmetov.

Ruše. Okrajni odbor za dravsko dolino je zboroval pretečeno nedeljo v Rušah. Seje se je udeležilo 12 odbornikov, med njimi je bilo šest vrlih mož iz levega brega Drave. Če pomislimo, da še vlada na Kozjaku sibirski zima in so kljub temu prišli ti gospodje v Ruše in potem zopet po noči hodili po strmih in zasneženih bregovih domu, moramo iz tega sklepati, da so oni to storili iz pravega lastnega prepričanja; oni so se žrtvovali, ker vedo, da se gre za dobro in plemenito stvar, za rešitev lepega in obširnega kosa slovenske domovine, ki se tukaj blizu meje pogreza v nemčursko močvirje.

Dragi možje! Le tako naprej! Prepričan sem, da Vaša navdušenost za narodno stranko ne bode zginila, ampak jačja bo postala od dne do dne. Svoje navdušenosti za narodno delo pa ne obdržimo zase, ampak pogumno pojdemo na delo, ki smo si ga očrtali. Naši sovražniki, ki se žalibog nahajajo tudi med Slovenci, nas bodo zasmehovali, zasmahovali, nas zmerjali in na vse načine nam čast kradli, a ne ozirajmo se na to in stopajmo pogumno naprej! Ne pričakujmo plačila, najboljšje plačilo nam bode sladka zavest, da smo nekaj za mili naš narod storili.

Sv. Jurij ob Taboru v Savinjski dolini.

Pred Božičem, ko se je rodil „Narodni List“, zmajevali so možje po naši fari, da bi se mogel držati. Kajti časnikov kakor „Gospodarja“, „Našega doma“, kranjskega „Bogoljuba“, „Domo-ljuba“ je prihajalo kar blizu stotine k nam, razen tega „Kmetovalca“ in še celo nekaj iztisov „Štajerca“ se je izgubilo v naš kot. A ko so jeli ljudje spoznavati pošteno, vseskozi odkritosrčno pisavo „Narodnega Lista“, ki je doslej še vedno prepričevalno pokazal, da mu je pošteno delo za kmečko ljudstvo prva briga, našel je tudi pri nas mnogo prijateljev in naročnikov.

Nasprotniki „Narodnega lista“, ki se ga boje v roke vzeti in mu pogledati v notranjščino, mu ne vedo drugega očitati, kakor po „Gospodarju“ razvpito laž, da je baje liberalen. Liberalen pa je po mnenju nekaterih toliko kot brezveren.

Zanimivi so tudi vzroki, zakaj so nekateri tupatam vrnili list, oziroma, če smemo odkrito govoriti, „so ga vrnile“.

1. Naša častita duhovščina je, kakor lahko dokažemo s pričami, prav nekrščansko naščuvala žene proti možem, ki bero „Narodni list“. Natančno nam je znano tudi kje, kdaj in ob kaki priliki, ali to zamolčimo radi „ljubega miru“.

2. Ljube zakonske polovice so in še na svojo pest podpisujejo svoje može, ki dobivajo list. Tako je pred kratkim nekdo naravnost se pritožil na uredništvo, kaj je z njegovim listom. A ta je romal vedno čedno podpisan nazaj.

Z veliko vnemo vporablja ravno ta posel tudi Marijine device, ne vse, a tudi nekaj; zahtevajo to pravila?

4. Celo dekle in varuške so si vzele na ta malo časten posel patent.

Vse to smo doslej mirno prenašali radi „ljubega miru“, a tudi temu bomo odpomogli.

Naše bralno društvo je priredilo v cerkveni hiši od Novega leta sem tri poučna predavanja in sicer o živinoreji (g. Jelovšek), o kmetijstvu, oziroma sadjarstvu (g. Goričan) in o čebelarstvu (g. Jurančič). Vsa predavanja so bila dobro obiskana.

Iz Jurovc pri Ptujem. Naše kmetijsko bralno društvo je imelo dne 2. svečana t. l. svoj občni zbor. V obilem številu so se zbrali tukajšnji posestniki in svojim pristopom k društvu so pokazali, kako vedo ceniti resničen napredek v bralnem društvu. Društvo šteje nad 60 udov. Lepo število: toliko udov šteje še malokatero starejše društvo. In ne samo da imamo ude; kar je za nas glavno veselje, je, da vsi z veseljem se-

gajo po časnikih in knjigah ter marljivo čitajo. Dosedanji predsednik g. Habjanič je radi odsotnosti in službenih ozirov odložil predsedništvo; bil je predsednik celih 6 let, od časa ustanovitve društva. Da je jurovsko bralno društvo stopilo v življenje in da je tekom šestih let tako lepo napredovalo, je njegova zasluga. S ponosom lahko gleda sad svoje požrtvovalnosti in truda; a ljudstvo mu bode ostalo za to vedno hvaležno. Za novega predsednika smo dobili mlajšo moč, g. Gustava Pena. Upamo, da bode kot predsednik deloval z vsemi močmi za blagor društva, in da bode društvo vedno bolj napredovalo pod njegovim vodstvom. G. kaplan Potrč je navzoče v vnešenih besedah vzpodbujal, naj se bralnega društva vedno prav tesno oklepajo, se marljivo vdeležujejo vseh njegovih prireditvev in ga vsestransko podpirajo, ker le tako z združenimi močmi in sodelovanjem vseh članov bo društvo moglo svojo vzvišeno nalogo v polnem obsegu izvrševati. Zlasti gospodarskih predavanj, katera društvo priredi, naj se pridno udeležujejo.

Društvo ima za uporabo svojim udom čistilnik za žito, travniško brano in sod za gnojnico. Sedaj namerava kupiti še mlatilni stroj. Tudi si je društvo letos nabavilo krasen gledališki oder.

Po zborovanju je bila veselica z gledališko igro, srečolovom, petjem in tamburanjem, katero je društvo priredilo svojim in sosedom v vzpodbujanje in zabavo. Da je veselica tako sijajno uspela, pripomogla je k temu požrtvovalnost gg. učiteljev, kateri se niso strašili truda in zaprek pri sodelovanju v igri in petju; zato jim kličemo: vsa čast in najsrčnejša zahvala! Vsem udeležencem pa: ob takih prilikah še večkrat na veselo svidenje v Jurovcih.

Cirkovce nad Ptujem.

Nekdo piše v „Slov. gospodarju“ štev. 8, da je 10. februarja umrl Franc Starašina, učitelj v Cirkovcah, kar pa ni res. Cirkovski učitelji še vsi živijo in so zdravi.

Nadalje napada župana-krčmarja, češ, da je imel isto noč muziko, dasi je sosed „umrlega“; to je neresnica in obrekovanje, kajti župan je nasprotnik vsake muzike. Županova krčma pa je oddaljena od šole čez 500 metrov, med temi stoji šestnajst drugih hiš z gospodarskimi poslopji. Ali se kaže v obrekovanju ljubezen do bližnjega?

Štajerske novice.

Somišljeniki! Ponovno opozarjamo vse naše somišljenike v boju za napredek našega naroda, da sicer posvečujejo vso pozornost prihodnjim državnoborskim volitvam, zlasti sestavljanju imenikov volilcev pri županstvih, vendar pa naj zmiraj pomnijo, da se narodna stranka s svojim glasilom vred nikakor ni ustanovila zaradi prihodnjih volitev, ampak da postavimo trdna in solidna tla za povzdigo narodove sile, za njega napredek iz lastne moči in njega tekmovanje s sosednimi narodi v gospodarstvu in prosveti! V tem smislu naj uredijo naši okrajni odbori svoje delovanje!

Okrajnim odborom narodne stranke in članom teh odborov na znanje, da nikakor ne gre se prenašati glede bodočih volitev. Izvrševalni odbor vestno stoji na straži in bo vedno našel pravi čas, ko bo padla odločitev glede kandidatov. Opozarjamo pa tudi na to, da imajo glede kandidatov odločevati zaupniki celih volilnih okrajev skupno in nikdar posamezni kraji za sebe.

Kje je resnica? Poročila v „Slovenca“ in „Slovenskem gospodarju“ o naših shodih, da, o vsem našem dejanju in nehanju so mnogokrat popolnoma neresnična in naravnost krivična. Vzemimo samo Brežice in Slov. Bistrico! Naravnost iz trte izvita zavijanja o govoru dr. Kukovca in dr. Gosaka! Ne zdi se nam vredno popravljati posameznosti, samo toliko splošno pripomnimo, da nas taka časnikarska nepoštenost ne spravi nikdar za hip iz ravnotežja. Mirni in stvarni ostanemo tudi zanaprej, sveto bomo služili sveti domovini, ljudstvo naše, ki ima odprto in jasno glavo, bo samo izprevidelo tekom časa, kje je resnica, poštenje in — čiste roke.

Narodni svet. Na zaupnem shodu v Mariboru dne 7. svečana v to svrhu izvoljeni gospodje dr. Juro Hrašovec, dr. Anton Korošec in dr. Vekoslav Kukovec so se dne 21. svečana zedinili na pravila narodnega sveta ter po naročilu istega shoda določili sedmorico za spodnještajerski narodni svet.

Naše stališče o narodnem svetu. Kdor je zasledoval zgodovino ustanovitve narodnega sveta, mora priznati, da je narodna stranka vse storila, da bi se skupno obrambno zastopstvo štajerskih

Slovencev kar najprej ustvarilo. To se je zdaj doseglo in sicer se je doseglo popolno soglasje, kar bode slovenska javnost gotovo z veseljem pozdravila. O podrobnostih sklenjenega načrta sicer ne govorimo, povdarjamo pa našim somišljenikom v vednost, da se je ustanovil narodni svet, ki je v soglasju s tozadevno resolucijo zaupnega shoda narodne stranke dne 8. dec. 1906., ki pravi, da je narodna stranka zmiraj pripravljena sodelovati pri skupnih napravah, v kolikor bi iste stranke ne ovirale v njenem delovanju. V pravila se je sprejela v tem oziru važna točka, da se narodni svet ne sme dotikati niti kompetence niti programa in taktičnega postopanja posameznih v narodnem svetu združenih strank. To liko v pojasnilo.

Prememba posesti. Velika, lepa hiša na voglu nasproti pošti in gostilni „pri pošti“, dosedaj lastnina g. Cypel, je prešla dne 22. t. m. v slovenske roke. Kupila jo je Zadružna Zveza v Celju za 124.000 kron. Ker bode Zadružna Zveza postala s časom tudi posredovalka za kmetijske potreščine, bode potrebovala mnogo prostorov. Hiša je blizu kolodvora in ima jako ugodno lego. Celjskim Slovencem in posebej Zadružni Zvezi moremo na tej pridobitvi samo čestitati. — Tudi hišo v kateri se nahaja gostilna „Stadt Graz“ na Graški cesti, je kupil Slovenec g. Rob. Diehl. Gostilno prevzame, kakor čujemo, tukajšnji slovenski mesar g. Stelcer.

Pevska vaja mešanega zbora za S. Gregorčičevo slavnost se vrši v petek 1. sušca ob 8. uri zvečer; ker se slavnost kmalu priredi, se vljudno vabijo vsi gg. pevci in dame pevke, da se gotovo udeležujejo vseh vaj.

„Slovensko delavsko podporno društvo v Celju“ priredi v soboto, 2. marca ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih družabni večer in obenem odhodnico marljivemu članu in odborniku g. Ljud. Sagadinu.

Pod slovanskim svobodnim solncem in v senci polumeseca. Opozarjamo celjske in okoliške Slovence na predavanje, ki se vrši v soboto 2. marca ob 8. uri zvečer v celjskem Narodnem domu. Predava g. Rasto Pustoslomšek o utisih s svojega potovanja po slovanskem Balkanu.

Računski sklep celjskega okrajnega zastopa za l. 1906. izkazuje dohodkov 150.333 K 06 vin., stroškov 124.222 kron 37 vin., torej preostanka 26.110 K 69 vin. Za podpore slovenskim napravam je lani dal okrajni zastop: godbenemu društvu v Celju 140 K, dijaški kuhinji 140 K, narodni godbi 100 K, kat. podp. društvu 100 kron, podp. društvu slovenske gimnazije 100 K, Lastnemu domu 40 K.

Predavanje o živinoreji bode imel deželni potovalni učitelj g. Martin Jelovšek in sicer v torek dne 5. marca t. l. ob 8. uri zjutraj v Galciji v kaplaniji in ob 2. uri popoldne v stari šoli v Petrovčah; ter v sredo dne 6. marca t. l. ob 8. uri zjutraj v Št. Pavlu pri Preboldu.

Občni zbor hmelnjarskega društva v Žalcu. Preteklo nedeljo je imelo hmelnjarsko društvo v Žalcu jako dobro obiskani in velezanimivi občni zbor, ki je bil s svojo živahnostjo skoro podoben neki borzi! Razpravljalo se je vse samo stvarno in strokovno. Prišlo je sicer do ostrih razgovorov, pa dosegla se je jasnost. Velečislani gospod župnik je sam priznal, da so nekterniki stališče društva z ozirom na zadnji javni shod narodne stranke krivo sodili ter je pozival vse hmelnjarje k složnemu delu za procvit hmelnjarstva.

Mozirska okolica. „Slov. Gosp.“ poroča v zadnji številki, da je občinski odbor okolice mozirske 4 krčmarjem dovolil, da smejo tudi žganje točiti. Prav zlobno pa pristavlja, da je ta sklep zakrivila narodna stranka s svojim delovanjem. V občinskem odboru nima narodna stranka nobenega zastopnika, pač pa so odborniki večinoma goreči pristaši dr. Korošca in njegove stranke. Nekateri od njih udarjajo celo s toliko silo na Korošček zvon, da se njegov glas razlega daleč okrog po mozirski in nazarski župniji. Ako so tedaj le-ti dali dovoljenje za žganjetoč, tedaj so menda bili pač prepričani, da delajo za blagor občine, ako skrbje, da se uživanje te tako „okrepčujoče“ pijače po občini še bolj razširi. Ako sta pa dr. Korošec in njegov „Gospodar“ drugega mnjenja, tedaj je bila njuna dolžnost, da bi bila poprej svoje pristaše o tem poučila, ne pa da sedaj hočeta odgovornost za ta sklep zvaliti na narodno stranko. Nekaj dobrega bode pa ta sklep vendarle imel in morebiti da je ravno to nanj uplivalo. Ob času bližajočih se državnoborskih volitev bodo imeli volilci dovolj prilike, da se bodo

pri frakelnu šnopsa navduševali za dr. Korošca in njegove pristaše. No, in to je tudi nekaj!

Veliki javen gospodarski shod priredi okrajni odbor narodne stranke v Šoštanju dne 3. marca popoldan ob pol 3. uri v veliki dvorani g. Rajšterja. Predavalo se bode o treh točkah in sicer o kmetijstvu, o hmelnjarstvu ter o obrtništvu. Opozarjamo na prevažnost predavanj. Prav posebno priporočamo kmetovalcem, da se v obilnem številu udeležijo shoda. Pokažite vsi, da ste vneti za napredno gospodarstvo, da hočete zapustiti zastarelo pot gospodarstva v isti obliki. kakor smo ga videli nekaj pri naših prednikih. Vsakdanje bridke izkušnje naj nas prepričajo, da le tistemu je obstanek, ki se poslužuje vseh izboljšav, katere nam nudi umno gospodarstvo, ki stopa roko v roki z občnim napredkom. Otresimo se pogubomosne zaspanosti in odločimo se resno, napeti vse sile ter povzdigniti kmetijstvo do stopnje, katera mu gre in katero hočemo tudi doseči! Kmetje iz bližnje okolice Šoštanja, pridite vsi brez izjeme! Zagotavljam o v a s, da ne bode nikomur žal.

Šoštanj. Vse obrtnike se obvešča, da je na dnevnem redu javnega shoda v nedeljo, dne 3. marca v prostorih g. Rajšterja tudi predavanje o obrtništvu. Narodna stranka je v kratkem času svojega obstanka že opetovano dokazala, da se hoče resno potegniti tudi za pravice in koristi obrtniškega stanu ter je s svojimi mnogimi shodi in poučnimi predavanji zavzela popolnoma jasno označeno stališče tudi nasproti nam obrtnikom, česar žalibog do sedaj še ni storila nobena druga stranka. Prepuščeni smo bili svoji usodi in namesto, da bi se nam priskočilo tam na pomoč, kjer nam je pretila nevarnost, potiskalo se nas je naravnost v roke veleobrti, kateri smo bili izročeni na milost in nemilost. V nedeljo se nam nudi prilika, da se sami prepričamo o resnosti programa stranke. Vdeležimo ga se vsi in dajmo besedam govornikovim potrebno oporo ter zahtevajmo, da nas višje oblasti ne le vedno opominjajo na naše dolžnosti, temveč da nam iste priznajo tudi naše pravice in na ta način zagotovijo naš obstanek.

V Slovenjem Gradcu so obhajali 24. februarja t. l. v „Narodnem domu“ Gregorčičevo slavnost, katere se je udeležilo poleg razumnosti veliko kmečkega ljudstva. Slavnostni govornik, deklamatorja in pevski zbor so nastopili s popolnim uspehom. Za pesnikov spomenik se je odboru v Gorico poslala lepa vsota.

Iz Škal. Zaročila sta se gđc. Mici Senica in g. Pavel Lorbek, nadučitelj.

Podrobno delo v vranskem okraju. Okrajni odbor narodne stranke za vranski okraj je pridno na delu. Minolo nedeljo se je vršil lep zaupni sestanek za Grajsko vas in Gomilsko na Gomilskem. Navzočim kmetovalcem se je razložil pomen in namen narodne stranke, osobito gospodarsko stran njenega programa. V tem znamenju — naprej!

Shod narodne stranke se vrši v nedeljo 3. sušca ob pol 5. uri v Hrastniku pri g. Birtiču, a ob pol 2. uri v Trbovljah pri gosp. Forteju. Kmetje in delavci (tudi delavci iz kemične tovarne ne izostanite) pridite, da se pogovorimo o stvareh, ki so važne za srečo vas vseh! Zlasti so vabljeni tudi vrli Dolanci, da se osebno prepričajo o laži govornice, da se je v Celju obljubilo kmeta prijeti za ušesa. Tudi posestnike iz Praprotnega, Pleskega itd. želimo imeti med seboj, da zvedo, če se jim je res pošiljal „Narodni list“ radi tega, da bi jih „doktorji iz Celja“ potem lahko rubili, kakor so lagali naši sovražniki. Vsi ste dobrodošli med nami, ki smo vaši.

Na Kalu nad Dolom se je ustanovila pred tremi leti ekskurendna šola, ki je gotovo najvišje ležeča učilnica na Spodnjem Štajerskem, kajti leži blizu 900 m visoko. Vzlic oddaljenosti so otroci kaj brihtni in prav pridno obiskujejo šolo.

V Hrastniku je umrl pretekli teden daleč naokoli znani prodajalec sadja Marinko. Bil je star blizu 70 let. Pred leti je imel svojo hišico, pozneje je krojačeval a nesrečno žganje ga je privedlo skoro na beraško palico. Zadnji večer je še veselo popeval in igral na „orgljice“ ter se „krepčal“ z žganjico. In ta noč mu je prinesla rešitev: zaspal je in se ni več prebudil.

Shod zaupnikov narodne stranke za laški okraj, izvzemši delokrog okrajnega odbora Hrastnik-Trbovlje-Dol, se vrši dne 10. marca t. l. v Laškem. Priprave so v teku.

Iz Brežic. V „Slovenca“ predlaga znani „sklicatelj“, naj bi bile Brežice v našem volilnem boju nevtralna (t. j. nepristranska) tla, in se ob-

enem sklicuje na narodnost narodne stranke. — Čudno! Torej vendar ni bil shod kmečke zveze tako sijajen; kajti ravno v Brežicah so nakanili gospod „sklicatelj“ narodno stranko popolnoma poraziti. In sedaj ravno od onih, ki so hoteli baš v Brežicah zadaviti našo politično organizacijo, klic po nevtralnosti! — Akoravno ne pride v tej zadevi narodnost narodne stranke popolnoma nič v poštev, kajti ima je najmanj toliko kakor „kmečka zveza“, se vendar tuči narodna stranka strinja s predlogom „sklicatelja“ in izjavlja, da je tudi ona pripravljena z ozirom na narodnostni boj brežiških Slovencev smatrati Brežice za nevtralna tla. K nevtralnosti pa spada tudi „Posavska straža“. Namen tega lista je bil: „boj zoper narodnega nasprotnika“. V programu tega lista je izrecno naglašano, „da bo „Pos. straža“ le ono povdarjala, kar nas druži“; in „da se je ustanovila s sporazumom obeh strank.“ — In le na podlagi teh izjav so program „Posavske straže“ tudi pristaši narodne stranke podpisali. Nevtralnost omenjenega lista je bila dovolj jasno izražena, torej je tudi ona del brežiških nevtralnih tal. Ako Vam je torej nevtralnost Brežic na srcu, bodejte sprejeli naš na poštenosti utemeljeni predlog.

„Posavska Straža“, katero so ustanovili združeni Slovenci brežiškega okraja edinole v obrambo proti nemškim napadom in nasilstvom, je postala, kakor je iz zadnje številke razvidno, glasilo dr. Benkoviča. S pomočjo „Posavske straže“ hoče si dr. Benkovič „prijoriti“ brežiški mandat. Bomo videli!

Nemški napisi. Kakor se nam iz Brežic poroča, imata tam zastopnika zavarovalnih družb „Donau“ in „Assecurazioni generali“ samo nemški napis. To je naravnost škandal, zlasti ako se pomisli, da hodijo agenti teh zavarovalnic največ k Slovincem.

Št. Jurij ob j. ž. Tukajšnji odbor narodne stranke je imel 24. februarja svoje drugo mesečno zborovanje in tokrat pri Zajcu v Lokarju. Na ustni poziv nekotih prijateljev se je zbralo nad 60 poslušalcev, po veliki večini dobrih gospodarjev iz bližnjih domačih vasi. Dramelj in precejšnje število celo iz Ponikve. Vsem govornikom, kojim so poslušalci pazno sledili, se je burno pritrdjevalo. Vladala je obča zadovoljnost in navdušenost in veselo je bilo gledati zadovoljne obraze. „Gospodarjevci“, kojih je bila tudi cela miza, so mirno poslušali. Kdo ve, ali se jim že kaj sanja? Ker jih poznamo kot poštnjake, npamo, da bodo „svojim“ stvarno poročali. Posebno navdušeno sta večkrat govorila znana, nevstrašljiva in dobra kmeta, ter nasvetovala svojim tovarišem pristop k narodni stranki posebno naglašajoč, da ima dosedaj še edino-le narodna stranka sprejemljiv in krasen program za kmeta — kakor za Slovence vobče, „kajti to, kar ste danes slišali, so edine odkritosrčne slovenske besede.“ Presenečeno so gledali udje glavnega odbora to živahnost in navdušenost — uspeh nekaj mesecev. S pristrčnimi besedami sklne predsednik to prvo večje zborovanje — in glasno pritrdjevanje in živio-klici mu dolgo donijo v zahvalo.

Iz Št. Jurja ob j. žel. je premeščen postajenačelnik Petritsch v Grobelno. Slovensko je govoril le, če je bila velika sila. K nam je prišel trdi Nemec Jell.

V Podobu pri Ločah v konjiškem okraju je umrl dne 21. t. m. posestnik Jernej Deteček, star 68 let. Bil je daleč naokrog zelo priljubljen in vrl Slovenec.

Volitve v slovenjebistriški okrajni zastop so se končale, kakor smo že sporočili, tudi tokrat s porazom Slovencev. V skupini veleposestnikov in v skupini najvišje obdačenih industrijalcev in trgovcev so voljeni Nemci (med veleposestniki nekaj mož slovenskega pokolenja!), v skupini mest in trgov razven enega tudi Nemci, v skupini kmečkih občin pa 8 Slovencev, tako da je razmerje 23 Nemcev proti 9 Slovincem.

V Dolini pri Žetalah je umrl dne 25. t. m. veleposestnik Franc Horvat, star 69 let.

Pri vasovanju. Fran Petelinšek, delavec v Klečah pri Makolah, je dne 20 t. m. prišel v vas k svoji ljubici Ceciliji Osterman. Vrgel je v okno kepo snega, da je tako naznanil ljubici prihod. A slišala sta to tudi Cecilijin oče in brat, napadla zaljubljenca z nožem in gorjačo, ga na glavi težko ranila in mu narezala jezik. Ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico, prevročekrvna varuha deviške čistosti pa so izročili sodniji v Slov. Bistrici.

Dr. Korošec zoper poslanca Robiča. Na shodu v Orehovi vasi je poslanec Robič poročal svojim

volilcem in so ga ti proglasili za svojega poslanskega kandidata. „Slov. Gospodar“ oziroma dr. Korošec, ki hoče g. Robiča izpodriniti in na njegovo mesto postaviti politično popolnoma nezmožnega profesorja dr. Vrstovška, izjavlja pa zdaj ves razjarjen, da bode se šlo zaradi tega sklepa čez Robičevo glavo na dnevni red, in zakaj? Ker so Robičevi volilci bili toli predrzni in niso vprašali ošabnega dr. Korošca, ali smejo Robiča voliti ali ne. Ves slovenski svet se zgraža nad to predrznostjo dr. Korošca. Dr. Korošca je pa itak imenoval nek njegov lastni tovariš poslanec najperfidnejšega človeka na spodnjem Štajerskem. Poslanec Robič si je svoj čas nakopal celo veliko zamero, ker se je preveč poganjal za izvolitev dr. Korošca, drugi prvaki so pa kakor n. pr. nek osebno sicer spoštovanja vreden prvak v ormoškem okraju izdali v vsakem okraju po 600 K narodovega denarja za žganje, podano dr. Koroševim volilcem; in kaka hvaležnost jih zdaj zadene od strani tega istega dr. Korošca? Resničen je pač pregovor o ježu in lisici! Pa kdaj ga bodo naši starejši rodoljubi že enkrat uvaževali? Dr. Korošec in dr. Benkovič bodeta šla torej, kakor pravi „Slov. Gospodar“, čez njih glave na dnevni red?! Poslanec Robič sicer ni pristaš narodne stranke, ampak po nepotrebnem celo njen ljut nasprotnik, pa vse eno moramo izreči svoje ogorčenje nad takim postopanjem mladega dr. Korošca zoper dolgoletnega poslanca, kateremu se ima zahvaliti za lastno izvolitev.

Preko Robičeve glave? Ravno kar izvemo, da so imeli župniki slovenjebistriškega okraja včeraj dne 27. t. m. posvetovanje v Slov. Bistrici in so se zedinili za volilni okoliš Maribor desni breg na župana Piška iz Hotinje vasi pri Mariboru kot kandidata.

Dolgo so ga iskali. V Mariboru so v ponedeljek konečno prijeli Ludvika Smoleta, ki je dne 10. januarja zbežal iz graškega garnizijskega zapora.

V Budini pri Ptujju je pogorela posestniku Winklerju hiša z gospodarskimi poslopji vred. Ogenj je nastal v gospodarskih poslopih. Kako, se še ne ve.

V ptujskem okraju se dani. Dne 24. t. m. je sklicala narodna stranka shod zaupnikov iz ptujskega, ormoškega in sosednjih okrajev, da tudi Slovenci tamkaj slišijo iz ust voditeljev narodne stranke o njenih ciljih in o potrebi njene ustanovitve. Z ozirom na dejstvo, da je baš ptujski okraj gnezdo štajerskega gibanja, niso prireditelji shoda niti oddaleč pričakovali udeležbe, kakršna je v resnici bila. Do 150 mož, po veliki večini razumnih in vrlih slovenskih kmetov se je zbralo v gornji dvorani Narodnega doma, tako da je bila dvorana natlačena. Iz ormoškega okraja je bila udeležba častna; bilo je do 50 mož, med temi 14 iz župnije Sv. Bolfanka na Kogu. Čast taki zavednosti! Tudi okraji Ljutomerski, gornjeradgonski in šentlenarčki so bili zastopani in možje se niso vstrašili dolge poti in slabega vremena, kar kaže, kako globoko je proniknila narodna misel in pravo pojmovanje narodne stranke že po celem Spodnjem Štajerskem. Iz ptujskega okraja samega je bilo do 90 mož in to je veselo znamenje, da bo tudi ta okraj, ki so ga naši kratkovidni politiki že skoro smatrali izgubljenim, po treznem in premišljenem delu postal vrl sobojevnik za slovensko stvar in za ljudski vsestranski napredek. Shod je bil zaupen in vendar sta prišla nanj tudi dva duhovnika, p. Žirovnik kaplan Koprivšek, ne da bi bila koga od sklicateljev shoda vprašala, ali se smeta udeležiti zborovanja ali ne. Vendar je narodna stranka, kakor nedavno v Šmarju — tudi tu pokazala svoje svobodoljubje in je pripustila imenovana gospoda, da sta poslušala, da, pustila jima je celo prostost, da sta zborovanje motila. Točno ob 11. uri je otvoril shed predsednik narodne stranke dr. Kukovec ter predlagal v predsedstvo shoda gg. Šinka iz Središča in Fr. Baboseka, župana iz Krčevine pri Ptujju. Predsednik Šinko je v lepih besedah pozdravil zborovalce ter jih pozival, naj pazno sledijo razmotrivanjem. Dr. Kukovec je v jedrnatem govoru obrazložil vzroke ustanovitve narodne stranke, njen pomen in namen. Začeti se je moralo konečno drugačno življenje v politiki. Ljudstvo naj govori, ljudstvo naj sodeluje. Narodna stranka se je že povsod ugnezdila. Razlagal je potem razdelitev delokroga stranke v 27 okrajev itd. Narodna stranka ni stranka miru in mrtve sloge, ampak stranka dela. To je dosedaj pokazala, ko je priredila že nešteto zborovanj. Nasprotniki jo napadajo, a slabega ji niso dokazali dozdaj še ničesar. Govornik misli, da delajo to

bolj iz zaslepljeosti nego iz hudebnosti. Naši dozdajni voditelji so postali ljubosumni na mlade moči. A mi hočemo, da postane narod sam sebi gospodar. Častihleposti ne moremo in ne smemo priznati. Narod sam je začel misliti s svojo glavo, se združuje. Govornik se dotakne raznih točk programa narodne stranke, kakor: stališča nasproti veri, nasproti šoli, nasproti Nemcem in nasproti pouku nemškega jezika, ter preide k volitvam. Mi potrebujemo kot poslance vrle in značajne delavce in ne ljudi, ki se jim hoče časti. Poziva zborovalce, naj volijo prihodnjič po svoji vesti. Narodna stranka pa bo, tudi če ne dobi nobenega poslanca, zanaprej delala za napredek in dobrobit slovenskega ljudstva. Burno odobravanje je sledilo govornikovim izvajanjem. — Dr. Božič je na to v obširnejšem temeljitem govoru obrazložil zborovalcem kmečki program narodne stranke. Tudi njegovim izvajanjem so zborovalci navdušeno pritrjevali. Oglasili so se potem razni možje, kakor g. nadučitelj Pesek iz Naraplja, ki je izvajal, da je stališče narodne stranke glede šole, in drugih naprav edino pravo. Oglasil se je tudi p. Žirovnik in se mu je, če tudi ni bil zaupnik, podelila beseda. Stavil je na predsednika narodne stranke nekatera — deloma jako neumestna — vprašanja, na katera vsa mu je dal dr. Kukovec točen odgovor. G. Miha Brenčič je želel za čas volitev skupnega postopanja. G. Brenčič mlajši, član kmetske zveze, je povdarjal svoje katoliško stališče ter je povsem neutemeljeno očital narodni stranki, da je vzela svoj kmečki program od katoliške stranke (kje pa ga je ta imela?). Dr. Božič je dokazal neresničnost te trditve. — Na predlog urednika Spindlerja in dr. Kukovca se je izvolil nato začasni okrajni odbor, kateri ima nalogo, da pritegne v najkrajšem času vse občine ptujskega okraja v enotno organizacijo; vsaka občina bo zastopana v okrajnem odboru po enem kmetovalcu. V začasni okrajni odbor so izvoljeni gg. Habjančič, Zupančič, Korenjak, Babosek, Kavkler in Pesek. — Z zahvalo g. Šinka na zborovalce se je kouchal po triurnem razgovoru ta krasno uspeli shod in mi smo prepričani, da bo seme, ki je padlo ta dan v srca vrlih zborovalcev, rodilo lepe sadove posebej v ptujskem okraju. Možje, sedaj naprej in navzgor!

Pristransko postopanje deželnega odbora štajerskega. Na zaupnem shodu v Ptujju je g. Šinko zborovalcem povedal nečuvno vest, da je dosežani vinogradski nadzornik v Ormožu, g. Ašič, brez vsakega povoda nenadoma prestavljen od tamkaj, ker se je o priliki vinskega sejma v Ormožu „zameril“ ormoškim nemčurjem. Zoper tako brezsrčno postopanje deželnega odbora je sklenil shod zaupnikov sledečo resolucijo ter izrazil zahtevo, da slovenski poslanci v deželnem zboru zadevo spravijo na razgovor. Rezolucija se glasi: Na shodu v Ptujju dne 24. febr. t. l. zbrani udeleženci narodne stranke za Štajersko obsojajo postopanje štaj. dež. odbora v zadevi premestitve vinogradskega inštruktorja g. Ašiča iz Ormoža v Brežice. Ašič pridobil si je s svojim vljudnim obnašanjem zaupanje vinogradnikov ormoškega in ljutomerskega okraja. Z neumornim trudom v vedni zvezi z vinogradniki je mnogo storil v povzdigo vinogradništva ter si prisvojil dosti praktičnihkušenj, s katerimi bi koristil našim vinogradnikom. Sedaj pa v sredi njegovega delovanja ga odpokliče dež. odbor zaradi tega, ker je storil le svojo dolžnost, da je pripomogel k uspehu vinskega sejma v Ormožu.

Zbrani zborovalci z ogorčenjem obsojajo postopanje dež. odbora, ker vidijo v tem žalitev pretežne večine prebivalstva teh okrajev in tirjajo, da dež. odbor svojo odredbo umakne in pusti tega delavnega moža še na dalje na tem mestu.

„Nemška posest“. Iz Ptujja se nam piše: K Vaši zadnji notici glede imenovanja okrajnega sodnika v Sevnici dovolimo si pripomniti, da je tudi pri c. kr. okrajnem sodišču v Ptujju bil pred nekaj leti okrajni sodnik Slovenec in da so bili tudi trije pristavi Slovenci. Danes pa je okrajni sodnik v Ptujju vsenemec Glas, ki je oglašil svojo kandidacijo za državni zbor na vsenemški program, — dalje so tudi vsi sodni pristavi — pristni Nemci — tako da je iz slovenske posesti nastala popolnoma nemška posest. Kaj pa k temu poreče celjska vahtarica!?

Shod zaupnikov narodne stranke za Ljutomerski in gornjeradgonski okraj se vrši dne 17. marca t. l. v Ljutomeru.

Trgovcem in obrtnikom. Na shodu zaupnikov narodne stranke v Ptujju je odličen slovenski obrtnik predlagal, naj bi „Narodni list“ priporočal članom narodne stranke, naj se oskrbnjejo

s svojimi potrebščinami le pri onih slovenskih obrtnikih in trgovcih, ki objavljajo inserate v strankinem glasilu, in na ta način strankino glasilo podpirajo. Mi tega načela sicer nočemo vpejljati, vendar pa opozarjamo slovenske obrtnike in trgovce na ta predlog, ki se je stavil od slovenskega obrtnika.

Izgube ptujske mestne šparkase pri Kajzerjevem konkurzu so baje velike, dasi „Štajerc“ in vsi nemški listi trdijo, da ptujska nemška šparkasa ne izgubi niti vinarja. Da to ne more biti res, vidi se že iz tega, da ptujska hranilnica navaja v svoje pokritje tudi Kajzerjeve zavarovalne police za življenje v znesku 50.000 K, kateri znesek se bode pa šele čez nekaj let izplačal. Premije na te police pa mora vendar sedaj hranilnica plačevati, ako hoče, da police ne zapadejo. Premije za 50.000 kron pa znašajo gotovo okoli 2000 kron na leto, na dve leti torej 4000, na tri leta 6000 kron. — Kje so pa za ta čas obresti od 50.000 kron?! Tukaj hranilnica ne izgubi niti vinarja — pač pa tisočake!

V Središču je umrla dne 27. t. m. Marija Zadravec, mati občeznanega narodnjaka g. Jakoba Zadravca, posestnika paromlina, stara 67 let. Pokojnica je radovoljno podpirala vsa narodna podjetja. Blag ji spomin!

V Spodnjem Porčiču pri Sv. Lenartu v Sl. Gor. so zmagali pri občinskih volitvah dne 18. t. m. slovenski možje.

Za dr. Benkovičem — dr. Verstovšek! Kakor se nam iz Maribora poroča, je torej tudi profesor dr. Verstovšek srečno prijadral v Korošev tabor. Na shodu kmečke zveze v Slovenski Bistrici je govoril o kmetskem programu edino le na gospodarski in verski podlagi! Seveda, kaj je treba kmetu „narodne podlage“, samo da dobi dr. Verstovšek poslanski mandat. Sicer pa je bil g. dr. Verstovšek lansko leto na shodu v Lehnem popolnoma drugega mnenja; tam je namreč rotil kmete, naj nikar ne lazijo za „farji“. — Opozorimo na uvodni članek, iz katerega se vidi, kako je dr. Verstovšek v krščansko socialnem kurzu mladino vzgajal.

Kaj je z „Zadrugo“? Od nekaterih strani dobivamo pisma, češ, da se „Zadruga“, katere smo — kakor znano — doslej našim cenj. naročnikom priložili že dve številki, ne bo plačala. Zato vsem cenj. bralcem v vednost, da je to bila brezplačna priloga in nikomur ni treba plačati zanjo niti vinarja, razven če si jo kdo hoče posebej naročiti. „Zadruga“ izdava „Zadr. Zveza“ v Celju in smo mi iz prijaznosti in ker ima list res izvrstno vsebino, vsled želje „Zadr. Zveze“ list priložili „Narodnemu Listu“ in ga bomo, če bo „Zadr. Zveza“ hotela, priložili tudi v bodoče, a kakor rečeno, brezplačno.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

V Spodnjem Dravogradu se bodo vršile v I. razredu za občinski zastop znova volitve. Znano je, da so pri obč. volitvah dne 22. novembra 1906 zmagali Nemci v I. razredu in sicer z enim glasom večine, to pa s pooblastilom častnega občana Murmayerja, bivšega okrajnega glavarja v Volšperku na Koroškem. Slovenci so proti temu pooblastilu in proti volitvam v prvem razredu sploh vložili pritožbo, in koroška vlada je — mi se naravnost čudimo! — pritožbo za Slovence ugodno rešila. Odločila je, da pooblastilo ni veljavno, ker je častni občan, ki stannje v Gradcu, vpokojen in ni bil službeno zadržan priti k volitvi. Tako se torej vrše za I. razred nove volitve.

Veliko posestvo, v enem najlepših krajev na slovenskem Koroškem, z vsemi poslopji itd., v narodnem oziru velikega pomena, bi bilo naprodaj. Natančnejše podatke daje samo resnim kupcem uredništvo „Mira“.

Obesil se je dne 14. t. m. Franc Gorišnik p. d. Kušcar v Dvorcu pri Hodišah. Že dalj časa je kazal, da ni jasne pameti. Začel je postajati plešast, čeravno je bil šele 38 let star. Omenjenega dne je zjutraj ob 5. uri šel k živini, a ga ni bilo več nazaj. Našli so ga v skednju obešenega.

Volilno gibanje. Nemci še vedno iščejo kandidate — namreč prave, ker jih imajo kar na ducate na razpolago. Tako n. pr. v beljaškem volilnem okraju nastopa kar pet nemških kandidatov i. 1. socialni demokrat. „Hudobneži“ mi-

slijo, da bo pri tej zmešnjavi v nemškem tabornu skoro gotovo prodrli socialni demokrat Riese, nemški listi pa pretakajo bridke solze obupa nad „razprtijami“. V velikovškem volilnem okraju sta se oglasila že tudi dva nemškonacionalna kandidata. Tudi Slovenci bodo postavili svojega.

V Celovcu se je naselil nov slovenski odvetnik dr. Ferdo Müller, rodом Korošec. „Mir“ pravi: „Drugi slovenski odvetnik v Celovcu je neoporekljivo vsega uvaževanja vredna pridobitev za slovensko stvar. Radovedni smo že, kake nove odloke bo moralo skovati predsedstvo graškega nadsodišča, da se „ohrani nemški ‚Besitzstand‘“ za slučaj, ko si bodeta stala nasproti dva slovenska odvetnika pred „samonemškim“ sodnikom.“

Kranjsko.

33 volilnih shodov priredi v času od 24. februarja do 9. maja t. l. g. Janez Stare, državno-zborski kandidat za volilni okraj krški-mokronoški-kostanjeviški-trebenjski na različnih krajih.

Litijski diletantje prirede v nedeljo dne 3. marca v restavraciji „na pošti“ šaloigri „Neustrašenci“ in „Dva nasprotna značaja“. K obilni udeležbi nljudno vabijo diletantje.

Notranjska se zaveda. Minolo nedeljo je priredila narodno-napredna stranka v Ilirski Bistrici javni shod, ki je bil jako dobro obiskan. Shod se je izrekel za skupino: Postojna-Vipava-Seoožee-Lož-Ilirska Bistrica za kandidaturu g. Josipa Dekleva, veleposestnika v Postojni.

Novo železnice. Železniško ministrstvo je podelilo preddovoljenje za krajevno železnico od Idrije do goriške meje g. Ivanu Hribarju, ljubljanskemu županu, za krajevno železnico od Sv. Lucije na Goriškem do kranjske meje pa goriškemu deželnemu odboru.

Slovenska gospodarska stranka in „Nova Doba“. Na kranjskem se je ustanovila nedavno neodvisna napredna stranka pod zgornjim imenom in izdaja dvakrat v tednu svoje glasilo „Nova Doba“. Izdajatelji lista pravijo: „Da je pri nas predvsem potrebno vsestransko gospodarsko delo in enotna gospodarska organizacija, je naše nemojnostno prepričanje. Na to delo bo vabila „Nova Doba“; to delo bo podpirala vedno in povsod, bo pa tudi vez celi organizaciji. Vsa v listu zastopana načela, vsa njegova politika temeljila bode na tem stališču.“ — Pozitivno, smotreno narodnogospodarsko delo bi moralo biti vsem Slovencem vzor. V znamenju tega dela kličemo novi stranki: Naprej!

Primorsko.

Slovenska ljudska šola v Trstu se odpre letošnjo jesen. Več kot dvajset let so se borili tržaški Slovenci za to drobtinico pravice in pri vztrajni jekleni volji so dosegli konečno svoj cilj.

LISTEK.

Slike iz vzgoje.

Piše A. P.

8. Kako je postal Jurček surovež.

„O joj, ejcano te, si se udaril? Ti ubogi Jurček ti! Le tiho bodi, Jurček, nič ne jokaj. Ti stol, ti grdi stol, zakaj si Jurčka udaril! Tako, vidiš Jurček, apama ga, apama. Ti grdi stol! Hud bodi Jurček, jezen se naredi.“

Vzdignila mu je ročico in jo položila na stol, ob katerega se je Jurček udaril. Udarjala je tudi ona, mati Jurčkova, stol in se prav jezno držala ter togotila nad stolom. Jurček pa jo je posnemal in polagal svojo ročico na stol, kot bi ga tepel. Nasmehnil se je, pa je bilo dobro.

Drugikrat pa, ko se je Jurček udaril ob mizo, bila je miza tepena. „Ti grda miza ti, da si Jurčka udarila“, se je hudovala mati in apala sta mizo ter ji vrnila.

Ker je bil Jurček neroden, se je udaril zdaj ob skrinjo, zdaj ob duri itd., in vselej je zagnal jok in vrišč, da je priletela prestrašena mati, ki je potem kaznovala hudobno skrinjo, grda vrata, i. dr., ki so Jurčku prizadela toliko gorja. Tudi Jurček si je ohladil jezo nad dotično rečjo in se tako utolažil.

Tako se je Jurček navzel sovraštva do vseh reči in če se je dunil ali spodtaknil ob kaj, takoj je tepel dotično reč in ji dajal grde priimke. Pozneje je dosti reči iz maščevalnosti tudi poškodoval in razbil. —

Nekoč je dobil mačko v roke in ker jo ni baš lepo božal, ga je s tačico prasknila po roki. Prestrašen jo je izpustil ter je pričel strašno jokati, kot bi mu kdo kožo vlekel z glave.

Mati je prestrašena prihitela in po velikem trudu šele zvedla od Jurčka, kaj se mu je zgodilo. Ha, to je bila mati razjarjena! Mačka, ta posunena mačka, ta grda — ničvredna mačka ta... je Jurčka, ubogega Jurčka prasknila po roki. To se mora maščevati, silno maščevati! — Hitela je mati po šibo, jo dala Jurčku v roko in planila sta oba po mački ter udrihala po njej. In ko je mačka ubežala iz sobe, hitel je Jurček s šibo v roki za njo v vežo, iz veže v dvorišče, a mačka je bila že visoko gori na črešnji.

Mati je prišla za Jurčkom ter se nagrozila mački na črešnjo rekoč: „Le čakaj, ti mačkela, boš še jih še dobila.“

„Boš jih še dobila“, je ponovil Jurček in stresel roko s šibo proti črešnji.

Mačkina praska pa še s tem ni bila pozabljena, temveč vselej je Jurček imel piko na mačko ter jo zalezoval s hodom ali bičem po hramu in dvorišču, kjer jo je videl. Ker se mu je mačka že od daleč skrila in se ga izognila, tepel je in preganjal je kokoši in goske ter se je tako navadil, da je tepel in trpinčil vsako stvar, da, celo nad kravo, pridno Belko, se je spravil in jo pretepaval brez vzroka.

Mati se mu je smejala rekoč: „To bo korajžen pje, ki se ničesar ne boji.“ —

Nekoč je prišel Jurček z bičem v roki na vas, kjer so se igrali sosedovi otroci. Prišel jih je brez povoda z bičem tepst, česar pa ti seveda niso mirno dopustili. Planili so nad Jurčka, mu izvili bič iz rok ter mu pričeli vračati. Na krik in vik otrok sta prileteli obe sosedni na vas k otrokom. Jurčkovi materi je kar sapa zastala, ko je videla, kaj se godi. Križani Bog, Jurčka so tepli, Jurčka — to je že vrhunec predrznosti! Vnel se je hud prepir in odslej je bil smrtno sovraštvo med sosednima rodbinama.

Če je šel kateri sosedov mimo, brz ga je Jurček izza plota z bičem ošvrknil ali pa če tega ni mogel, vrgel je kak hlod ali kamen za njim. — Sčasom pa že sploh nihče ni smel iti mimo Jurčkovih, vsakogar je napadel in imenovali so ga splošno le „malí razbojnik“.

Ko je v šolo hodil, je bil Jurček prava šiba božja za tovariše-součence in učitelje. Vedno se je tepel in pretepaj, kar mu je že prišlo v roke. bodisi človek ali žival ali kaj že. Vsi opomini učiteljev, vse šolske kazni, ves trud Jurčka popeljati, vse je bilo zaman, in ko je nekoč enemu učencu oko izbil drugemu pa roko strl, morali so ga izključiti iz šole, a mati se je hudovala nad šolo in učitelji, ki so baje neusmiljeno krivični.

Ko je dorastel in je pričel vasovati okrog, bili so mu vsi fantje gorki. Dostikrat so se do krvavega stepli in dosti dni in tednov je presedel Jurček — ali sedaj je bil že Jurij! — v ječi. Tudi svoji materi je mnogo prizadel, ker tudi do nje je bil surov.

Ko je bil 21 let star, se je pri žegnanju vnel prepir. Jurij je enega pobil na tla, drugemu pa je zasadil nož, a tudi on jih je dobil tako, da je drugi dan vsled bolečin umrl.

Nikdo ga ni pomiloval, še privoščili so mu rekoč: „Sedaj bo vsaj mir v fari, kar je iskal, to je dobil.“

Jurčkova mati je strašno žalovala, a včasih, kot da bi se ji bil um omračil, je grozno klela in zmerjala ves svet, hudobni svet, ki je baje vedno sovražil in preganjal ljubega Jurčka in ga sedaj umoril. — Stara ženica pa ji je rekla nekoč: „Saj ga ni hudobni svet umoril, umorila si ga ti, njegova lastna mati.“

Jurčkovki pa se je res duh omračil, ker je vedno in vedno jadikovala za sinom. Tiha groza je spreletela vsakega, kogar je v blaznosti vprašala, kje je on, tisti, ki je umoril njenega Jurčka. Dostikrat je priletela na vas med otroke ter jim pravila, da je stol, grdi stol Jurčka tako udaril, da ga je umoril; drugikrat pa je zopet pravila, da je mačka, grda, posunena mačka Jurčka tako opraskala, da ga je umorila. Otroci so se pa blazne starke bali ter bežali na vse strani.

Gospodarski paberki.

Kako je postopati zoper strupeno roso in plesnobo?

(Konec.)

Oprostite mi, da sem se tako oddaljil od svoje prave razprave. Navodilo, ki se meni zdi dobro, je sledeče:

1. Ko so mladike pol pednja ali k večjemu en peden dolge, škropi s to-le tekočino: na 100 litrov vode deni pol kile ali k večjemu eno kilo apna. Na poln polovnjak se toraj vzamejo 2 do 3 kile galicije in približno 3 kile apna; na le pol polovnjaka vode seve samo polovico kot na cel polovnjak.

Prvo škropljenje ne sme biti premočno, to je, ne sme se vzeti preveč galicije in apna, ker so mladike še jako nežne in bi jih premočna tekočina ožgala.

Prvo škropljenje je najvažnejše, opravi ga prej ko mogoče, ker lažje je bolezen zabraniti kot ozdraviti. Od peronospor napaden list se ne da sploh več ozdraviti, temveč zapade smrti, to je, se posuši in še druge zdrave liste okuži. — Preglej toraj večkrat gorico od trsa do trsa, ter vsak napaden list odtrgaj, ga spravi v žep ter ga vrzi potem v peč, da zgori. Da bi napadeno listje utrgal ter pustil na zemlji v gorici ležati ali če bi ga vrgel na gnoj ali kompos, s tem bolezen le širiš; to je tako, kot če bi garjevo ovco k zdravim spustil. Vse napadeno listje sežgi, ker edino ogenj more peronosporo in plesnobo uničiti. Tudi žvepljanje in škropljenje peronosporo in plesnobe ne moreta uničiti, temveč moreta le zdrav trs in zdravo listje varovati, ubraniti, da ga bolezen ne napade.

Še enkrat toraj ponovim: prvo škropljenje in žvepljanje je najvažnejše, opravi ga prej ko mogoče. Če imaš veliko gorico ali pa več goric, škropi in žveplaj pa spodnje, nizke dele in tiste lege, ki niso proti jugu, najprej, ker v teh se bolezen najlažje in najprej ukorenini.

2. Ko se je prvo škropljenje posušilo, žveplaj takoj ali še tisti dan ali pa najpozneje drugi dan vse mladike.

Žveplaj pa tudi le od daleč, da se žveplo lepo razprši in nakopiči na mladikah. Ne žveplaj nikoli preveč, posebno pa prvič ne, temveč žveplo mora biti istotako kot škropljenje jako fino kot goste čisto drobne pičice, in ne kot grudice ali celo kot debel prah.

3. Če bi se plesnoba ali peronospora vendar pokazala, škropi in žveplaj nemudoma zopet in če je šele komaj 1 ali 2 tedne minulo, kar se je prvokrat škropilo in žveplalo. — V začetku poletja, ko se trs razvija in raste, bodi skrben, pa ne potem, ko že ni več pomoči.

4. Pred cvetjem naj se žveplja in sicer cele mladike, ves trs. Zgoditi se pa mora to neposredno 1 ali 2 dni prej ko začne cvesti trs.

5. Škropi se naj takoj po cvetju in sicer se vzame sedaj že malo bolj močna tekočina, ker je trs že bolj krepek. Na 100 litrov vode vzemi 1 in pol kile ali k večjemu dve kili (pa ni potrebno toliko) galicije in 2 kili apna; na poln polovnjak toraj 4 do 5 kil galicije in približno 6 kil apna; za pol polovnjaka vode seve vsakega le polovico.

6. Takoj po škropljenju, 1 ali 2 dni pozneje, se naj zopet žveplja.

7. Čez tri ali če ni videti peronospor, pa šele čez štiri tedne zopet škropi kot zadnjič. Bolj močne tekočine ti ni treba delati, ker je le potrata galicije, ki je draga, in apno tudi ni zastoj.

Da kratko ponovim:

škropi: prvokrat: ko so mladike blizu pedenj dolge, drugikrat: takoj po cvetju in tretjikrat: 3 ali 4 tedne po cvetju;

žveplaj pa: prvokrat: takoj po prvem škropljenju, drugikrat: neposredno en ali dva dni pred cvetjem in tretjikrat: en ali dva dni po cvetju. (prej pa moraš škropiti pred tem žveplanjem).

Sveda to navodilo ni sveto, da bi rekel tako in nič drugače, temveč če se pokaže potreba, moraš večkrat škropiti in žvepljati, a manjkrat pa ne, sicer imaš škodo. Pa eno opomnim; lani (1906) ko je peronospora tako zelo nastopila vsled vednega vlažnega vremena, so nekateri celo po desetkrat škropili; da, poznam enega, ki je celo osemnajstkrat škropil, a gorice niso imele septembra nič bolj zelenih kot mi drugi, ki smo škropili le štirikrat in sicer:

prvikrat: ko so bile mladike blizu pedenj dolge,

drugikrat: deset dni potem,

tretjikrat: takoj po cvetju in

četrtikrat: 3 tedne potem.

Peronospora in plesnoba se omeji in pokončava tudi s tem, da se ne le vse napadeno listje, temveč tudi vse mladike, ki se ali po letu odbejejo in pa, ko se meseca avgusta ali septembra trsju prirežejo (priščucajo) vrhovi, sežge.

Skrbite, da bo trs vedno čvrsto in krepko rastel, obdelujte, to je okopavajte, gnojite i. dr. ga torej razumno, ker krepek trs se lažje in bolj uspešno brani peronosporo in plesnobe, kot slaboten.

K sklepu pa še eno pombo, ki se ne tiče baš samo te razprave, temveč velja tudi vobče. V časopisih se najde tuptam kaka dobra opomba, kako dobro zrne. Prebere se, pa reče, no to je pa res, to si bom pa zapomnil. Prebran časopis se navadno vrže stran in raztrga, a kar je bilo dobrega v njem, se kmalu pozabi, ker vsakdo ima veliko skrbi. Pozneje se spomniš na dotični članek ali razpravo, pa natanko ne veš in baš kar bi

rad vedel, ne moreš več prebrati in ponoviti, ker dotične številke časopisa ni več.

Temu se da opomoči na sledeči način: Če imate bralno društvo in roma časopis iz roke v roko, napravi si kak zvezek ali beležko in v njo si zapisuj na kratko — s par besedami — kar te zanima, kar veš, da še ti bo prav prišlo. Tako boš si sčasoma nabral lep zaklad, ki te bo veselil in ti tudi koristil, ker se lahko vsak čas spomniš na to ali ono koristno zadevo. — Kdor pa ima sam svoj časopis, naj si shranjuje vse številke in v kaki zapisnik zapiše na kratko: v tisti in tisti številki na toliki in toliki strani je članek ali razprava o tem in tem. Tako lahko vsak čas zopet prebereš in ponoviš, kar te zanima. Pogledaš le v zapisnik, v kateri številki je dotični članek, jo poiščeš, pa je. — Kdor si pa časopisa noče shranjevati, bodisi da ga porabi za papir, da se to in ono vanj zavije ali kako že, ta pa si naj s škarjami izreže iz časopisa dotični članek ali razpravo in shrani v kaki knjigi n. pr. koledarju, ali kje že, in vsak čas zopet lahko prebere dotično reč. — Posebno gospodarske paberke in razprave bi si naj shranjeval vsak gospodar, si jih zapomni ter se po njih ravnal, da ne bojo le bob v steno.

A. P.

Mlekarski in perutninarski tečaj za gospodinje ali njih hčere

priredi c. kr. kmetijska družba kranjska od 20. do 23. marca t. l. na družbeni gospodinjski šoli v Ljubljani, v Marijanišču na Poljanski cesti. V tečaj, ki bo brezplačen, se sprejme omejeno število gojenk, ki bodo morale za hrano in stanovanje same skrbeti. Za sprejem se je zglasiti do 10. marca t. l.

Trimesečni mlekarski tečaj

priredi c. kr. kmetijska družba kranjska dogovorno s kranjskim deželnim odborom na Vrhniki, in sicer od dne 1. aprila do 30. junija t. l. V tečaj, ki bo brezplačen, se sprejme le 12 udeležencev, ki dobe brezplačno stanovanje. Za hrano bo moral vsak udeleženec sam skrbeti. Nekaterim nepremožnim udeležencem bo mogoče dati podpore iz državnega, oziroma deželnega prispevka. — Prošnje za sprejem je poslati do 20. marca t. l. na glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. Prednost za sprejem imajo tisti, ki so že v kaki mlekarni delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo učiti mlekarske zadruge. Po končanem tečaju se morajo udeleženci podvreči izpitu ter dobe o njem spričajo, ki jih usposobi za voditelje mlekarno.

Štiridnevni poučni tečaj o kmetijstvu priredi c. kr. kmetijska družba kranjska od 4. do 7. marca t. l. v Gorjah na Gorenjskem. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne v dvorani hranilničnega poslopja v Zg. Gorjah, in popoldne od 2. do 4. bodo krakitična razkazovanja v hlevih itd. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec, ozir. gospodinja. Udeleženci bodo morali pravočasno dohajati k ponku in se dostojno vesti.

Iz jabolkove peške rojeno drevesce in njegovo oskrbovanje.

Piše Franc Škerlec. Vičanec pri Veliki nedelji.

I.

V najmanjšem prostoru vsadi drevo. Ga skrbno obdelaj, hvaležno ti bo.

Ta izrek naj bi vsak zemljiški posestnik imel vedno pred očmi, kajti sadjereja je posebno v Slov. goricah še komaj v začetku svojega razvoja. Mi smo še dandanes vse premalo poučeni in premalo organizirani. Kmetje, organizirajmo se, učimo se! Kdor se dandanes ne uči, nič vreden ni. Ali pri tem ne sme vleči vsak na svojo stran, ampak skupno moramo delati. Ako vprežemo k enemu vozu štiri konje vsakega od svoje strani, potem pa rečemo „dijo“, bo gotovo voz obstal na istem mestu, kakor je bil poprej in če bi konji še tako močni bili. Vse drugače pa bode, ako vprežemo one štiri konje od ene strani, potem pa mora iti in če bi bil sam vrag.

Kmetje, zdaj imamo svojo narodno stranko, pristopajmo k njej, naročajmo si „Nar. List“, ki nas bode podpiral in poučeval, ter skrbel za naše politične in gospodarske potrebe. Ne bodimo omahljivci, ampak vrli napredni slovenski kmetje, ki se zavedajo svoje težke naloge. Ako bomo gospodarsko močni in politično izobraženi, nas ne premaga nihče.

Zato nameravam v gospodarski stroki spisati — v bodrilo in v pouk — nekoliko stavkov o sadjereji iz lastnih izkušenj. Sicer ne trdim, da bi bilo, kar pišem, za vsakega, kajti pregovor pravi: enemu se dopade črna, drugemu pa bela ali rdeča krava. Prepričan pa sem, da bodeš, dragi sadjerejec, ugodnejše vspehe dosegel, ako se bodeš ravnal po mojih lastnih dolgoletnih skusnjah. Poprimi se torej vseh sredstev umnega sadjarstva, kajti s tem boš koristil sebi in svojim potomcem. Pomagaj si sam in božja roka ti bode delila obilnega sadu.

Kraj, kateri je posajen s sadnim drevjem, je podoben zemeljskemu raj; zemljišče brez sadnih dreves pa puščavi. Brezne travnike in paš-

nike zasadi z drevjem in če ob cestah nasadiš drevorede, ne bodeš s tem prikrčil nobenega prostora. Imel bodeš ravno tako velik travnik in pašnik; da, še veliko več pridelkov potegneš iz zemlje, ker spodaj prideláš seno, zgoraj pa trgaš jabolke, katere za gotov denar prodaš. Pomisli, kako dobra hrana so jabolka v zimi. Tudi jabolčnica ti ne bode presedala. Navadno pa ti denarne moči ne dopuščajo, da bi si nakupil potrebnih drevesc za saditev, ali kaj zato — saj si jih lahko doma vzgojiš. Ravno tako sem delal tudi jaz, ker tudi jaz nisem kapitalist.

Ali ne delaj tako, kakor sem opazoval nekatere kmetovalce. Vsadil je kruljavo drevesce, katero si je izkopal v gozdu, vsadil ga je v majhno jamo, kakor bi hotel pokopati kako crknjeno kuro. Ko je bil z delom gotov, je velel temu sirotnemu drevescu: „Aho hočeš rasti, rasti, ako ne, pa me piši v uho.“ Potem pa ga je prepustil vetrovom in božji volji. Kaj nastane iz takega drevesca in koliko bo koristilo, to si lahko vsak izračuna. Zato pa pomni: ako hočeš imeti lepo sadonosno drevje, moraš mu storiti vse, česar potrebuje in odstraniti vse, kar mu škoduje.

(Dalje prihodnjič.)

Razne novosti.

Umrli je na Dunaju dvorni igralec, slavni Josip Lewinsky, star 72 let.

Ljubimska žaloigra. V Stolnem Belemgradu na Ogrskem je kmečki fant Kujek ustrelil hčer gostilničarja Weissa in sebe, ker je oče branil poroko.

Nesreča na morju. Blizu Rotterdama se je vsled viharja potopil parnik Berlin. 141 oseb je utonilo.

Mlada morilka. V Meissenu pri Draždanih na Nemškem je 14letna Klara Saalbach zadavila svojega desetletnega brata.

Veliko vseitalijansko slavnost nameravajo prirediti v proslavo petdesetsetnice, kar je italijanski narod iztrgal papežu Rim iz rok.

Maščevanje čez 20 let. V Doljani pri Daruvaru na Hrvatskem je Jure Bogner zabodel kmeta Jožefa Vargo. Pred 20 leti je bila sedanja Vargova žena ljubica Bognerja. A Varga jo je s silo in proti njeni volji dobil za ženo. Bogner je takrat odšel po svetu. Vrnil se je nedavno, ravno ko je minilo 20 let od Vargove poroke, in se je tako grozno maščeval.

Čez devet let zopet vidi in sliši kmet Franc Žunter v Prečni v Slavoniji. Pred 9 leti je izgubil nenadoma vid in sluh. Ker je bil reven, ni šel k nobenemu zdravniku. Nedavno pa je zopet spregledal in zaslišal.

Prvo ministrstvo v Transvalu v Južni Afriki se je sestavilo pod predsedstvom generala Bothe.

Nesreča v rudniku. V Liveriču pri Šibeniku v Dalmaciji je podsulo v rudniku 14 delavcev. Eden je mrtev, tri pa so težko ranjene prenesli v bolnišnico.

Nesreča na železnici. V Skarzisku pri Vratislavi na Poljskem sta trčila dva vlaka. Trije uslužbenci in štirje popotniki so mrtvi, 10 popotnikov pa je težko ranjenih.

Društvene vesti.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Pelzelo ima v nedeljo, dne 3. sušca t. l. ob 3. uri pop. v občinski pisarni občni zbor z običajnim vspeodom. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

Odseku žalskega „Sokola“ v Braslovčah je daroval g. Jak. Puki, veleposestnik v Enzer-dorfu 50 K. g. Štefan Rojnik 6 K, gđc. Rössner-jeva je nabrala 5 K 40 v. Vsem blagodušnim darovalcem prirčna sokol-ka hvala.

Prostovoljni požarni brambi v Rečici je cesar podaril k 25 letnici društvenega obstanka, znesek 100 K iz svoje zasebne blagajne.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 3. sušca t. l. v Šmartnem točno ob 11. uri. Vzpored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Zapisnik in dopisi. 3. Oshodu štaj. učiteljskega društva v Gradcu. Poročajo posetniki istega. 4. Šolska zgodovina Šmartinska. Razpravlja g. Bardian, nadučitelj. 5. Slovenska šolska matica in mi. Poročilo g. Sijanča. 6. Slučajnosti. — Prijatelji učiteljskega in šolstva kot gostje dobrodošli. Želeti je obilne udeležbe.

Redni občni zbor prostovoljne požarne brambe v Šmarji pri Jelšah se vrši v nedeljo, dne 10. sušca 1907 ob pol dveh popoldne v trški občinski pisarni. Vzpored: 1. Odobrenje zapisnika zadnjega izvenrednega občnega zbora. 2. Poročilo o društvenem delovanju v minulem letu. 3. Odobrenje društvenega računa za leto 1906. 4. Posvetovanje in sklepanje zaradi prestavljanja skladišča. 5. Volitve. 6. Slučajnosti.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 3. sušca ob enih popoldne v Šmarji v navadnih prostorih. **Učiteljsko društvo za ptujski okraj** zboruje v četrtek, dne 7. sušca t. l. ob 10. uri v Ptuj po nasled. em vzpo edu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvena poročila in dopisi. 3. Naše društvene razmere (govori predsednik). 4. „Nabiranje krajevnih imen“ (podava tov. Strelec). 5. Predlog in nasveti. — Pevci in pevke se zberó ob 9. uri k posvetovanju, oz. pevski vaji. Cenjeni tovariši in tovaršice! Zborovanje bo zanimivo, pridite t. raj vsi, pokažimo z obilno udeležbo svojo stanovsko zavest!

Žiher, predsednik.

V Mariboru priredi „Slovenska Čitalnica“ s sodelovanjem „Bratstva in pevskega društva Maribor“ in drugih

narodnih društev dne 7. aprila Gregorčičevo slavnost. Sl. pevec in pevke se prosijo, da prihajajo redno k vjam, ki se vrše po sobotah zvečer ob 8. uri v „Čitalnici“.

Podravska podružnica slov. plan. društva skliče redni občni zbor za minolo leto 10. marca popoldne ob pol 4. uri v gostilno g. Jožefa Muleja. Razpravljalo se bo tudi o stavbi koč pri Sv. Areku. Udeležniki si bodo tudi lahko ogledali načrt za Žigertov stolp. Obilne — udeležbe pričakuje odbor.

Slovensko akad. društvo „Slovenija na Dunaju“ ima v. redni občni zbor dne 2. sušca 1907 ob ob pol osmih zvečer v društvenih prostorih. Prijatelji društva dobrodošli!

Poziv rojakom od Sv. Tomaža pri Ormožu.

Spomin na može, ki so se trudili in žrtvovali za naš blagor in napredek, naj nas bodri in vspodbuja k neumornemu delu za napredek našega kraja in v blagor naš in naših potomcev.

Letos bode preteklo 20 let, kar je legel v prezgodnji grob mož, kateremu je neumorno delo in trud pretrgalo nit življenja v najlepši moški dobi. Mož, kateri se je celo svoje življenje trudil in delal za svojega kraja procvit in napredek. Mož, katerega se s hvaležnostjo spominja vse prebivalstvo fare Sv. Tomaža in njega okolice.

Ta mož je bil pokojni g. Franc Škerlec, c. kr. poštar, trgovec itd. pri Sv. Tomažu.

Kaj vse je storil g. Škerlec za naš kraj, to vejo vsi starejši prebivalci naše okolice.

Njemu se imamo zahvaliti, da se Sv. Tomaž tako krasno razvija, kajti, on je postavil temelj vsemu sedanjemu napredku.

Pribril je Sv. Tomažu c. kr. pošto, ter nam tako omogočil, občeovati s širšim svetom. Pridobil je za Sv. Tomaž c. kr. postajo za žrebe, katere korist uživajo vsi tukajšnji, kakor tudi konjerejci iz sosednih far.

Njegova zasluga je, da se vrši pri Sv. Tomažu 4 krat v letu živinski sejem, ki tudi mnogo koristi celemu okraju. Največ truda in napora mu je prizadajala okrajna cesta, ki veže Sv. Tomaž z Ormožem. Delala se je pod vodstvom okrajnega zastopa skozi tri leta, ter se izvršila l. 1881. Da se je ta cesta delati začela, je največja zasluga pokojnega g. Škerleca. On je bil tudi izvršilni ud tega podjetja, ter je lepo svoto iz svojega lastnega premoženja za to podjetje žrtvoval.

Prav ginjaivo je gledati, — kar je pisec teh vrstic večkrat opazoval — kako stari oče kaže malemu vnuku, kje se je nekdanj po blatnem kolovozu v Ormož vozilo, kako lahko pa je zdaj po lepi gladki cesti, ter mu pravi: „To cesto so nam napravili pokojni gospod Škerlec.“

Uvažujoč vse te zasluge, stavl je pri občnem zboru tukajšnje posojilnice tajnik g. France Lapornik na navzoče zborovalce in druge zraven došle goste predlog, naj bi se možu, ki se je toliko trudil za naš napredek, ter postavil temelj razvitku Sv. Tomaža, postavil na njegovem rojstnem kraju dostojen spomenik, ki naj bi kazal poznejšim rodovom, da Tomaževčarji znajo ceniti moža, kateremu se imajo za svoj napredek zahvaliti.

Ta predlog so vsi z velikim navdušenjem sprejeli ter takoj izvolili odbor, kateri bode skrbel, da se ta misel kakor najprej mogoče izvrši. Odborniki so takoj darovali vsak po 2 K, skupaj 24 K, da se stvar spravi v tek. Takoj drugi dan je daroval g. Ferd. Goričan, bivši usnar pri Veliki Nedelji znesek 10 K.

Obračamo se torej do Vas, prebivalci fare Sv. Tomaža, kakor tudi do vseh drugih, katerim je drag spomin našega zaslužnega pokojnika, posebno pa tudi do Vas, naši rojaki, ki ste raztreseni širom naše domovine, ter zavzemate častna mesta in službe, pripomagajte vsak po svoji moči, da bode spomenik tem lepši in dostojnejši, ter da se bo mogel že letos postaviti.

Imena darovalcev bomo objavili. Denarni zneski naj se blagovolijo pošiljati blagajniku gospodu Simonu Bezjak-u, nadučitelju pri Sv. Tomažu.

Za vsak dar se vsem že zanaprej iskreno zahvaljujemo.

Za odbor:

France Lapornik, pos. tajnik Simon Bezjak, nadučitelj predsednik. blagajnik.

Listnica uredništva.

Trbovlje: To je vendar preveč osebna zadeva za list. Če je stvar taka, potem tožite zaradi razžaljenja časti. — **Bizeljsko itd:** Dobili smo iz brežiškega okraja o shodih v Brežicah in o postopanju dr. Benkoviča cel kup dopisov, katerih vsled pomanjkanja prostora nikakor ne moremo tokrat priobčiti. Prihranimo pa smodnik za poznejši čas in dr. Benkoviču bo še slabo prihajalo. Bomo videli, kdo ima „maslo“ na glavi.

Zahvala.

Slavna posojilnica v Vojniku blagovolila je tudi letos podariti 15 K kot podporo ubogim šolarjem pri sv. Martinu v Rožni dolini, za koji velikodušni dar se podpisana kar najiskrenejše zahvaljuje.

Josip Podgoršek načelnik kr. šol. sveta. Ivan Kvac nadučitelj.

Poslano.

Ker se mi je očitalo in me obrekovalo, da vohunim in izdajam visokoplitne debate in zanimive tajne pogovore v „Slovenca“, odločno zavračam te napade in imenujem vsakega, kateri me je in bi me v bodoče obrekoval in dolžil omenjenega vohunstva, lažnjivca in podlega obrekovalca, ker nisem s „Slovencem“ v nikaki zvezi.

Zvonko Novak.

Dr. E. Volčič v Novem mestu (Rudolfovo :: Kranjsko)

je uredil in izdal:

1. Civilno-pravni red in sodni pravilnik

z drugimi civilno-pravnimi zakoni. Knjiga je popolen zbornik pravil označene vrste; koncem tvarine je obširno stvarno kazalo v slovenskem in hrvaškem jeziku. — Obseg XII in 909 strani; cena vezani knjigi 8 kron, poštnina 55 vinarjev. 33 10—1

2. Odvetniška tarifa vslovenskem in hrvaškem jeziku pred sodišči; sodne pristojbine. Obseg 75 strani (20 tabel); cena 1 krona 80 vinarjev. — Knjigi se dobivate pri dr. Volčiču in pri knjigotržcih.

Sprejmeta se dva delavca

ki sta vajena mline in žage delati, pri
Jožefu Čretniku, stavitelju mlinov
v Št. Jurju ob j. železnici.

Oglasijo se naj le taki, ki so tega posla dobro
31 vajeni. 4-1

Brivskega vajenca

sprejme takoj 34 3-1
VALENTIN TIČ, brivec v LITIJU.

Schichtovo milo

Pristno le
z imenom
'Schicht'

Pristno le
z imenom
'Schicht'

Prihrani denar
čas in delo.

ne škoduje perlin

Prihrani trud in
delo, koristi tedaj
tudi zdravju.

Idem k pranju, ko k rajanju,
Moči treba mi tu ni.
Milo Schichtovo mi v pranju,
Hitro, z lahka vse stovi.

Pivovarna Laški trg sprejme takoj

aspiranta za knjigovodstvo

Prednost imajo ti, ki so že bili v kakem industrijalnem
podjetju. — Plača po dogovoru. 29 1

Darujte za „Narodni sklad“!

Učenca

sprejme v uk 28 2-1
Anton Stefančič, krojaški mojster v Hrastniku.

KDOR

se ne more osebno prepričati o velikanski
zalogi in čudovito nizkih cenah za letošnjo
spomlad, naj si naroči vzorce in cenik, ka-
tere pošlje poštne prosto in zastoj

Prva južnoštajerska trgovska hiša
manufakturnega in modnega blaga
na debelo in drobno

R. Stermecki & Celje

založnik c. kr. drž. uradnikov
v hiši slovenske posojilnice

Omenim še, da sem za velikanske množine
blaga kupčijo sklenil še pred podraženjem
in bodem istega prodajal, dokler bode za-
loge po starih cenah.

! Zelo ugoden nakup za
šivilje in krojače !

Pristnega vina

Ljutomerčana

lastnega pridelka od zadnjih letnikov ponuja
po nizkih cenah (91) 10-3

Ivan Kočevan, velepos.
v Središču (Polstrau) ob južni železnici.

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrove tovarne hrani
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi
potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in
igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
z eno ali dvema kolo-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelj-
stvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitnin-
ske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatere vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetlicami
od najprostejše do najfinejšje.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije. (2) 8

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznana dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA!

Velik požar

zamore se
lahko in :
naglo po-
gasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove se-
stave, koje od desne in leve strani vlečejo in mčejo vodo. —
V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in go-
spodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke 129 odlikovanj!

Za spomladno gnojenje

kakor žitne in okopavne
pridelke, travnike in :
pašnike, deteljišča, vi-
nograde in sadno drevje
ter zelenjadi je

Tomaževa žlindra

Zvezdna znamka

dokazano najboljše umetno gnojilo,
ki vsebuje fosforovo kislino.

Zajamčeno čisto Tomažovo žlindro z varstveno znamko
in plombo opremljeno dodajajo

Tovarne za Tomasov fosfat
zadr. z ome. por. v BERLINU W.

Prodaja na vagone in malo
Trgovina z železnino
Merkur
Peter Majdič :: Celje.

Za radgonski in ljutomerski okraj
J. ŠKERLEC, Zg. Radgona